

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. február 20.

Do 1. tizenkilenc szám a tanácsköztársaság napjaiban készült filmujságból - 133 nap alatt 31 film született

i pr/hné szb zs

1969. február 20.

Különleges értékű része a magyar állami filmarchivum gyűjteményének az a néhány tekercs, amely a tanácsköztársaság történetének egyik-másik eseményét őrzi. A tanácsköztársaság 133 napja alatt 31 film készült, ebből az utókornak csupán három maradt. antimilitarista, háboruellenes dokumentumfilm az „Öfelsége, a király nevében”, című alkotás, amely az első világháború borzalmaival tárja - rekonstruált frontképek alapján - a néző elé. Kertész Mihály rendezte azt a mintegy 15 perces kisfilmet, amely „jön az öcsém”, címmel farkas Antal költő egyik versét illusztrálja. A vers egyébként egy magyar hadifogolyról szól, aki Oroszországban a kommunista eszme hívéül szegődik, s hazatérve is hű marad a vörös zászlóhoz.

Az egyetlen megmaradt, nagyobblélegzetű játékfilm - tegnap címmel - Lázár Lajos és Orbán Dezső rendezte. Munkáskörnyezetben játszották, s ha magán viseli is a korabeli filmművészet negatív jegyeit, nagy agitativ erővel ábrázolja a gyári környezetet, a sztrájkszervezést, a röplapok és brosurák terjesztését.

A tanácsköztársaság korabeli archiv-filmgyűjtemény zömét a vörös riportfilm hradófelvételei teszik ki. Tizenkilenc száma maradt fenn ennek a filmujságnak, becses segítséget nyújtva a kor kutatóinak. Néhány kiragadott képsora is szemlélteti az eseményteljes napokat: frontra indul a vörös hadsereg 32-es gyalogezrede, toborzóiroda működik a város több pontján, Kun Béla és Bokányi Dezső beszél a magyarországi szocialista párt gyűlésén, a tanácsköztársaság rendeletére kiárusítják a boltok készleteit, harcra készülnek a 22-es csepeli vörös tüzekek. /folyt.köv./

hc

-1-

bb 1. /tizenkilenc... 1. folyt./-szb

a híradó két száma az első szabad május 1-e történéseit őrzi; munkások budapest utcáin, gyermekünnep a margitszigeten, kun béla és szamuely tiber a felvonulók között. a korabeli rendező és operatőr gyakran látogatta a harcoló vöröskatonákat, hosszabb-rövidebb képsorok maradtak fenn az északi frontról, miskolc visszavételéről, a xii-es vörös páncélvonat legénységéről, a tiszai harcokról. a szemfüles operatőr lencsevégre kapta az azóta sem ismétlődött szenzációt: a dunán felvonuló monitorok között feltűnt egy tengeralattjáró is. részt vettek a filmesek a munkások gyermekszínházának megnyitóján, fényképezték a tanácsköztársaság gyermeknyaraltató akcióját, a balatonszabadi, siófoki gyermekünnepet.

a filmek, filmhíradók tulnyomó részét már a nézők is láthatták különböző dokumentum-alkotások részeként a mozikban, vagy a televízió képernyőjén. a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójára készülve azonban ezekben a hetekben különösen nagy a forgalom az archívumba: kéri a kópiákat a televízió, a különböző filmklubok, a mafilm stúdiók. /mti/

bb 4. magyar kisfilmek oberhausenben

i pr/tm szb zs

1969. február 20.

a napokban válogatták ki azokat a főiskolás, illetve a balázs béla stúdióban készült kisfilmeket, amelyek részt vesznek a március végén sorra kerülő xv. oberhauseni nemzetközi rövidfilm fesztiválon. a versenyfilmek között van reisenbücher sándor „a nap és a hold elrablása”, lugossy lászló: „különös melódia”, és gazdag gyula: „kenderes”, című alkotása. az oberhauseni fesztivál zsűrijének egyébként magyar tagja is lesz, a bíráló bizottságba ugyanis meghívták sára sándort. /mti/

de

--

-2-

bb 2. az élen komárom, a lista végén szabolcs - beszédes számok a rádió -és tévéelőfizetők táborának alakulásáról

i ol/gkbh zs -cz

1969. február 20.

meghaladta a két és félmilliót a rádió előfizetőinek száma, jóllehet a budapestiek közül tavaly csupán ötezen kértek rádió műsorvevő engedélyt. a főváros előfizetők száma azonban így is elérte a 630 ezret. a vidéki városokban összesen 660 ezer, a falvakban pedig 1 millió 220 ezer előfizetőt tartanak számon. a fővárosban és a vidéki városokban száz családra kilencven, a falvakban pedig átlagosan 66 előfizető jut. megyei megoszlásban - hasonló arányokat figyelembe véve - komárom áll az élen, majd baranya, fejér, győr-sopron, csongrád, továbbá „holt versenyben”, békés, pest és szolnok következnek, a sereghajtó pedig szabolcs megye. a televízió előfizetőinek száma 1 millió 400 ezer, közülük 400 ezer fővárosi lakos. megyei megoszlásban - ismét száz családonként számítva - legtöbb a tévé-előfizető komárom, továbbá fejér, baranya és győr-sopron megyében, a legkevesebb - hasonlóan a rádióhoz - szabolcsban.

néhány érdekes szám a vevőkészülékek forgalmáról: hazánkban 1967-ben 114 650, 1968-ban 308 600 hordozható rádiókészüléket vásároltak, asztali készülékekből pedig ugyanezekben az években 194 500-at, illetve 147 700-at vettek. televízió készülékekből 1967-ben 164 462, 1968-ban pedig 277 900 talált gazdára. /mti/

--

bb 6. távbeszélőhálózat bővítése zuglóban

igj/gg bh zs cz

1969. február 20..

ebben az évben a budapesti távbeszélő igazgatóság több mint kétfélmillió forint költséggel bővíti a xiv. kerület távbeszélő hálózatát. a programban a kacsón pongrác uti lakótelepen két telefonközpont létesítése, 800 ikerállomás bekapcsolása, valamint tíz új nyilvános állomás felszerelése szerepel. /mti/

--

4c

bb 3. az idegenforgalom szolgálatába állítják a balaton-felvidék műemlékeit

vid/fm-ju ká la

1969. február 20.

a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatalának régi terve, hogy a magyar tenger üdülővidékének közelében idegenforgalmi alközpontokat alakít ki.

az egyik ilyen alközpont felsőörs lenne, ahol a műemléki felügyelőség megkezdte a 400 éves prépostház helyreállítását: ebben kisvendéglő és eszpresszó kap helyet. az épület mellett álló árpád-kori templomot restaurálták, s a két műemlék közötti nagy teret parkosítják.

ujabb látnivalót kínál nagyvázsony is, ahol „bakonyi házat”, rendezték be muzeumnak. később helyreállítják az egykori lóváltó állomást, amely uticélja lesz a balaton és nagyvázsony között közlekedő lovas postakocsi-járatnak. megkezdték a nagyvázsonyi egykori zichy-kastély helyreállítását is. ebben hetvenkét személyes turistaszállót alakítanak - ki - elsősorban a lovassport kedvelőinek, az idegenforgalom szolgálatába állították a tihanyi halász céh-házat, és fazekas-műhelyet rendeztek be a népi építészet egyik régi emlékében. tihanyban rendezték, az utolsó szabadkéményes füstös házat.

a tervek szerint az ország egyik legrégebbi ipari műemlékét, az örvényesi vizimalmot is idegenforgalmi célokra hasznosítják.

kétszeresére bővítik az idén a badacsonyi kislelő - ház vendéglőjét, és piceborozót nyitnak a szentgyörgyhegy egyik legszebb műemlékében, a barokk - homlokzatú tarányi-féle présházban. /mti/

--

-4-

bb 5. havonta hét és negyedkiló kenyeret, 8 liter tejet, 4 kiló húst fogyasztunk - statisztika a budapesti családok háztartási kiadásairól

i hi/tm szb zs

1969. február 20.

hogyan éltek a budapesti családok az elmúlt évben - erről számol be a központi statisztikai hivatal budapesti igazgatóságának most közzétett háztartási statisztikája. az adatokból kitűnik, hogy 100 budapesti háztartásra 172 dolgozó családtag jut. az eltartottak számát vizsgálva viszont az derül ki, hogy 100 keresőnek 167 hozzátartozóról kell gondoskodnia. az életkörülmények az elmúlt évben tovább javultak, amihez az egyéni jövedelem emelkedés nagyban hozzájárult. az egy főre számított átlag munkabér például az 1967. évi 1921 forint-ról a múlt évben 2056 forintra emelkedett.

a számadatok képet adnak arról is, hogyan osztják be a család jövedelmét a háziasszonyok. egy-egy személy az elmúlt évben havonta átlag 634 forintot költött élelmiszerre, italra és cigarettára; a ruházkodás személyenként számított költsége havi 199 forint. a lakbér, a lakáskarbantartás, a fűtés-világítás egyénekenként havi 168 forint kiadást jelentett. közlekedésre átlagosan 99 forintot, művelődési és oktatási célra 104 forintot költ havonta egy-egy budapesti lakos.

érdekesek a háztartásokban havonta felhasznált, illetve elfogyasztott élelmiszerek mennyiségét dokumentáló adatok. a kenyér „fejadag”, havonta 7,24 kiló volt az elmúlt évben, lisztből 1.60 kiló, zsirból 1.09 kiló fogyott. a hus, hentesáru és baromfi nem egészen 4 kiló, az egy főre jutó cukorfogyasztás csaknem 2 kiló havonta; ezen kívül személyenként havi 8 liter tejet, 16 tojást, 4 kiló burgonyát, csaknem 5 kiló gyümölcsöt és gyümölcs-konzervet, s körülbelül ugyanennyi zöldséget és friss főzeléket, konzervet használnak fel a budapesti háztartásokban.

megfigyelhető az is, hogy a közepes jövedelmű háztartásokban az alapvető élelmiszerekből - kenyér, liszt, zsir, - a budapesti átlagnál többet fogyasztanak, ugyanakkor a tej, vaj, tojás egy havi mennyisége az átlagosnál kisebb. személyenként 1800 forintnál magasabb átlagjövedelem esetén már fordított a helyzet: az élelmészeti kiadások között emelkedő tétellel szerepel a tej- és tejtermék, s az átlagosnál kisebb hányadot képvisel a kenyér és a zsir. /mti/

--

-5-

bb 7. a pedagógiai társaság pályázati felhívása

1 tv/hné-ju zs cz

1969. február 20.

a magyar pedagógiai társaság középiskolai kollégiumi nevelési szakosztálya - a középiskolai kollégiumi mozgalom tizedik évfordulója alkalmából - pedagógiai pályázatot hirdet. részt vehet minden kollégiumi, diákotthoni nevelő, nevelőtestületi, vagy munkaközösségi kollektíva, igazgató, felügyelő. ugyan-csak pályázhat a kollégiumot jól ismerő, korábban ott dolgozó /nyugdíjas/ pedagógus. a pályázat célja, hogy felszínre kerüljenek a középiskolai kollégiumi mozgalom legértékesebb tapasztalatai.

a pályamunkák történeti, pedagógiai, pszichológiai, szociológiai jellegűek lehetnek, ezenkívül foglalkozhatnak a pedagógiai vezetés, tervezés kérdéseivel, a gyakorlati tapasztalatokkal, a korszerű követelmények alapján kidolgozandó témák terveivel, javaslataival is.

a pályázat jelígs. beküldésének határideje október 1-e. a pályamunkákat a magyar pedagógiai társaság középiskolai kollégiumi nevelési szakosztályának címére kell küldeni / budapest, vi. kerület gorkij-fasor 10./ a terjedelem 20-30, maximálisan 40-50 gépelt oldal lehet.

a legjobb pályázatokat egy 3.000 forintos első, egy 2.000 forintos második és egy 1.000 forintos harmadik díjjal jutalmazzák. /mti/

4c

--

-6-

bb 9. az ország legnagyobb amatőr csillagászati távcsövei készítették el szigetvárott.

vid/fm ká bh la

1969. február 20.

szigetvárott csillaglát állítanak fel, amelynek berendezését tanárok és diákok készítették el társadalmi munkában. ez a legnagyobb csillagászati távcső, amelyet amatőrök valaha is építtek Magyarországon. tükrátmérője 220 milliméter, fókusz távolsága 1960 milliméter, fényereje pedig 1:10. a csillagvizsgáló berendezést ollári józsef, a gimnázium matematika-fizika szakos tanára tervezte és építette meg, hajdani diákjai - jelics tamás, madaras tamás és mikics lajos -valamint szijártó tiboroz általános iskolai tanár közreműködésével.

a híres jénai zeiss-művektől két nyers üvegkorongot vásároltak és ezt maguk csiszolták - tízezred milliméternyi pontossággal. kerekén fél évig tartott ez a kényes munka, amelynek során „műcsillag” segítségével ellenőrizték állandóan a csiszolás pontosságát. az állványzatot nulladékvásból építették meg ollári józsef tanár, mielőtt az egyetemre került volna, a ganz-márag esztergályosa volt és így a legfontosabb esztergamunkákat maga végezte el. segített a szigetvári cipőgyár és a máv pécsi fűtőház is.

a nagyteljesítményű, modern csillagászati távcső ily módon - a befektetett munkát nem számítva - mindössze háromezer forintba került, míg az ugyanekkora gyári csillagvizsgáló berendezés ára körülbelül negyedmillió forint. a berendezést megtekintették a legnevesebb magyar csillagászati szakemberek és azt tökéletesnek találták. úgy tervezik, hogy a gimnázium most épülő új szárnyának tetejére állítják majd fel a csillagvizsgáló kupoláját és itt helyezik el a távcsövet. /mti/

--

4c

- 7 -

bb 8. vigyázatlan vezető, ittas gyalogos - halálos baleset

1 bc/gg-ju zs cz

1969. február 20.

szilágyi béla 34 éves szerszámgépkészítő, usa állampolgár egy este a xvii. kerületi pesti úton vezetett személygépkocsiját. az uttest csuszós volt szilágyi ennek ellenére meglehetősen gyorsan hajtott, ráadásul nem is látott előre kellő távolságra. így történt, hogy elütött egy ittas férfit, aki szabálytalanul - a gyalogjárda helyett az uttesten és nem a járműforgalommal szembe - ment. az elgázolt gyalogos olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

a központi kerületi bíróság szilágyi bélát, figyelembe véve a gyalogos hibáját is - egyévi és négyhónapi szabadságvesztésre ítélte és két évre eltiltotta a gépjármű vezéstől. /mti/

..

-8-

bb. 10. tanácsköztársasági dokumentumok a sárospataki vízügyi muzeumban

vid-fm/ká/gy/la

1969. február 20.

sárospatakon a vízügyi igazgatóság szakaszmérnökségének dolgozói tanulságos - és az országban egyedülálló - kiállítást rendeztek újjáépített székházukban. a kis muzeumban mintegy 300 tárgyi emléket gyűjtöttek össze: rajzokat, régi térképeket, okiratokat, tanulmányokat és fényképeket, amelyek számot adnak a víz hasznos és káros szerepéről az ókortól napjainkig. a kiállítás anyagának nagyobb része a bodrogköz vízügyi történetét tükrözi. az időrendi sorrendben elhelyezett tablókön láthatók azok a tervek, amelyeket 1646-ban velencei és belga mérnökök készítettek I. rákóczi györgy részére, hogy zemplénben a karcsa-ér felhasználásával veszélytelenebb úton szállíthassák a sőt tokajba. bemutatják a központi tiszavölgyi társulat megalakulásának és munkájának történetét, vásárhelyi pál mérnöknek a tiszta szabályozására készített tervét - amelyben a magas gátak megépítésén kívül a folyón 114 átvágást javasolt -, valamint a bodrogközi tiszta szabályozó társulás tevékenységét.

a kiállítás most újabb értékes dokumentumokkal gazdagodott. ezek a tanácsköztársaság dicső napjaira emlékeztetnek. így például megtalálták a sátoraljaujhelyi munkástanácsnak 1919. március 28-án keltezett levelét, amelyben felkérte a kulturális mérnöki hivatalt, hogy a ronyva patak partján létesítendő boltgárkertészet öntözési tervét készítsék el. előkerült a mérnökök által kidolgozott eredeti tervdokumentáció, valamint egy másik, a magyar tanácsköztársaság földművelésügyi népbiztosa által aláírt fontos okmány a ronyva patak szabályozásával kapcsolatban. /mti/

..

bb. 14. mátészalkára „költözik”, a mom vízóra gyára

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. február 20.

a vidéki ipartelepítési program keretében a fővárosból a szabolcs-szatmár megyei mátészalkára költözik a magyar optikai művek vízóra gyára. az üzem kijelölt helyén megkezdődött az építkezés. elsőnek a nagycsarnokot és a 24 lakásos épülettömböt alapozzák. a mom új mátészalkai üzeme mintegy 1 500 embernek ad majd munkát. megnyitása hasznos hozzájárulás lesz a vidék foglalkoztatási gondjainak enyhítéséhez. a szatmári tájról még jelenleg is mintegy 15-20 ezer ember jár az ország más vidékeire dolgozni. /mti/

8.20/gy

..

16 928

bb. 11. ipari üzem és mezőgazdasági kutatók eredményes kooperációja - ötszáz millió forint megtakarítás

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 20.

Évi 500 millió forint megtakarítást eredményez a keszthelyi agrártudományi főiskola termelésfejlesztési intézete és a növényolajipari országos vállalat között kialakult ésszerű kooperáció, amelynek keretében a keszthelyi szakemberek új eljárást dolgoztak ki a takarmányzsír felhasználásának gazdaságosabbá tételére. a mosószappangyártás csökkenése következtében egyre több növényi és állati zsiradék szabadul fel. ennek egy részét eddig exportálták. takarmányozásra való felhasználása ugyanis az ismert módszerekkel gazdaságtalan volt. a 10 forintos alapanyag árát a feldolgozás költségei 22 forintra növelték. a keszthelyi kutatóknak sikerült olyan eljárást kidolgozni, amely lehetővé teszi, hogy közvetlenül az olcsó alapanyagot keverjék a takarmányba. a módszert 40 mezőgazdasági üzemben próbálták ki kitűnő eredménnyel. a zsírral dúsított takarmányok etetése csaknem 10 százalékkal csökkentette egy kiló sertéshús előállításának költségét és 3 százalékkal növelte az állatok súlygyarapodását, illetve hustermelését. a számítások szerint évente 5 000 vagon zsiradék használható fel takarmányozási célokra, s ezzel 500 millió forint értékű más, egyébként is hiánycikknek számító takarmány takarítható meg. a növényolajipar még az idén megkezdte az új eljárás alkalmazásával a zsírtartalmu sertés- és baromfitápok készítését. felhasználóinak a keszthelyi agrártudományi főiskola termelésfejlesztési intézete ad szaktanácsot./mti/

..

bb. 12. szabadtéri játékokat rendeznek a nyáron szentendrén

vid-fm/gö/ká/gy/La

1969. február 20.

Néhány évvel ezelőtt javaslat hangzott el, hogy szentendrén rendezzenek szabadtéri játékokat. színhelyül a város ódon házakkal övezett központját, a marx teret jelölték meg, amely ideális keretet adna az előadásoknak, s ugyanakkor feleslegessé tenné a színpad és a díszletek építését. a javaslat az idén nyáron valósul meg: a tervek szerint a 18. és a 19. századbeli magyar népi és városi színjátszás énekes, zenés, vidám hangvételű, ma már feledésbe merült gazdag anyagából vett jeleneteket mutatnak be. műsorra tűzik a magyar népi komédiák fennmaradt emlékeit, többek között azokat a színpadi játékokat is, amelyek utoljára 150 évvel ezelőtt kerültek közönség elé./mti/

..

3.25/gy

- 10 -

ll 927

bb. 13. ösztöndíjat alapítottak a vas megyei üzemek és tsz-ek a savaria nyári egyetem támogatására

vid-fm/ká/gy/La

1969. február 20.

a vas megyei üzemek, termelőszövetkezetek ösztöndíjat alapítottak, amelyből hazai és külföldi résztvevőket delegálnak az idén másodszor megnyíló savaria nyári egyetemre. vas megye társadalma tavaly is hasonló módon támogatta a nyári egyetemet. az ideire száz résztvevőt várnak a hazaiakon kívül ausztriából, jugoszláviából és az ndk-ból.

elkészült az augusztus 10-24 közötti időszakban működő nyári egyetem kétnyelvű programfüzete. a résztvevők a „savaria 68”, több érdekes rendezvényét - az íseumi operaestet, a savaria történelmi karnevált - is megtekintik, régészeti, történelmi, művészettörténeti előadásokat hallgatnak és kirándulásokon vesznek részt./mti/

..

bb. 15. lakásépítkezés vállalati támogatással

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 20.

példamutató gyorsasággal készítik dorogon azokat az új társasházakat, amelyek felépítéséhez nagy kedvezményt nyújt dolgozóinak a dorogi szénbányák. a kétszoba összkomfortos lakások költsége 170 ezer forint, az építkezők azonban csak 118 ezret fizetnek be. a szénbányák ugyanis lakásonként 20 ezer forintot magára vállalt a költségekből, amit a lakástulajdonosoknak nem kell visszafizetniük. ezt az „ajándékpénzt”, a vállalat részsedési alapjából fizetik ki. a bányák dolgozói szavazták meg a termelési tanácskozásokon. ezenkívül - 25 évi törlesztésre - 20 ezer forint kölcsönt is ad a szénbánya az igénylőknek, amit az említett 118 ezer forintos induló összeg befizetéséhez használhatnak fel. az állam 32 ezer forint ugyancsak vissza nem térítendő kölcsönrel segíti az építőket. e nagyon számottevő anyagi támogatáson kívül könnyebbséget jelent a társasház építőiknek az is, hogy a szénbányák műszaki dolgozói magukra vállalták az adminisztrációs ügyek intézését, az építkezés minőségi ellenőrzését. meggyorsítja és olcsóbbá teszi a munkát az is, hogy a szénbányák brigádjai készítik az új lakásokat. az akció keretében jelenleg három 17 lakásos társasház épül dorogon. tulajdonosai 30 éven aluli bányászok lesznek. a nyár elején költöznek be új otthonukba./mti/

8.30/gy

- 11 -

ll 927

bb. 16. tarpa nagyjainak emlékmuzeuma

vid-fm/ká/gy/la

1969. február 20.

a szabolcs-szatmár megyei muzeumok igazgatósága - a községi tanács támogatásával - emlékmuzeumot létesít tarpán. ebben helyezik el a község nagy fiaira - esze tamásra és bajcsy zsilinszky endrére - vonatkozó emléktárgyakat. mint ismeretes, esze tamás, a híres kuruc vezér tarpáról indult el rákóczi seregébe, bajcsy zsilinszky endre pedig mint országgyűlési képviselő a második világháborút megelőző években képviselte a parlamentben a község érdekeit. a tarpaiak kegyelettel őrzik emléküket: az elmúlt években esze tamásnak szobrot, bajcsy-zsilinszky endrének siremléket állítottak.

a községi tanács a művelődési otthonban biztosított helyet az emlékmuzeum számára, amelyet a tervek szerint ez év decemberében, bajcsy-zsilinszky endre halálának 25. évfordulója alkalmából nyitnak meg./mti/

..

bb. 17. újra termel az ajkai gallium üzem

vid-kz/ká/gy/la

1969. február 20.

hosszabb szünet után ismét termel a gallium üzem az ajkai timföldgyár - és alumíniumkohóban. a rendkívül nagyértékű fém előállítására a magas higanyárak miatt eddig nem volt gazdaságos. a gyár műszaki szakemberei nemrégiben új technológiát dolgoztak ki, amely a higanyvesztés csökkentésével és egyéb műszaki lehetőségek kihasználásával gazdaságossá tette a gallium előállítását./mti/

..

bb. 22. „felmelegítették”, a miskolc-tapolcai barlangfürdő vizét

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. február 20.

a miskolc-tapolcai termálfürdő rekonstrukciója, illetve az ottani szabadtéri tavifürdő építése közben az eddiginél melegebb, több mint 30 fokos termálvíz tört felszínre. e meglepetés rendkívül kedvező a híres fürdő forgalma szempontjából. a barlangfürdő természetes hőforrásai ugyanis hideg vízzel keverednek. az új hőforrás lehetőséget adott arra, hogy „felmelegítsék”, vele a barlangfürdő vizét./mti/

..

8.35/11

- 12 -

8.9.7

bb. 18. több mint 70 millió forint borsod megye utjainak korszerűsítésére

vid kz/ká/11 la

1969. február 20.

több mint 70 millió forintot költenek az idén borsod megyében a közutak korszerűsítésére. az összeg nagyobb részét - mintegy negyvenhat millió forintot - a budapesti - 3-as számú főútvonal további építésére használják fel. ebben az évben ugyanígy nyékládházától bükkábrányig - 17 kilométer hosszúságban - építik meg a hét és félméter szélességű, betonagyazatu aszfalt burkolatu utat. ugyancsak még az idén elkészül a miskolci szentpéteri kaputól a repülőtérig vezető, mintegy három kilométeres szakasz is. a korszerűsítéseken kívül utfenntartásra, javításokra további mintegy 90 millió forintot költenek./mti/

..

bb. 19. négy termáلكut egy tsz-ben

vid kz/ ká/11 la

1969. február 20.

elkészült a 4. hévízkuţ csongrád megye híres primórtarmelő gazdaságában, a szentesi „termál”, tsz-ben. egyenkint átlagosan mintegy kétezer liter 94-99 fokos forróvizet adnak percenkint. a föld mélyéből feltörő természeti kincset többszörösen hasznosítják. hévízzel fűtik a harminchárom négyzetméter üvegborítású gördülő üvegházakat. ezeknek három váltóállásuk van és úgy „vándoroltathatók”, ahogy a növények fejlődése megkívánja. felhasználják a kilencvenkilenc fokos forróvizet a kertészet mellett létesített kis konzervüzemben sterilizálásra is. itt az idén már nyolcmillió forint értékű paprika-, uborka- s egyéb savanyúságot készítenek. ugyancsak olcsó energiával melegítenek a négy korszerű baromfinevelő házban, ahonnan ez évben több mint százezer pecsenyecsirkét visznek piacra. végül hévízzel fűtik a primórházak szomszédságában épült összkomfortos szolgálati lakásokat is./mti/

..

- 13 -

8.43/11

8.9.7

bb. 20. cikkgyűjtemény a tanácsköztársaság szabolcsi eseményeiről
vid fm/ká/11 la 1969. február 20.

„polgári demokratikus forradalom és a tanácsköztársaság szabolcsban”, címmel - a nyíregyházi megyei és városi könyvtár és művelődésügyi osztály gondozásában - cikkgyűjtemény jelent meg az első proletárdiktatura megyei és városi eseményeiről. a 144 oldalas kiadvány korabeli sajtóanyag alapján részleteket közöl a tanácsköztársaság és az azt megelőző időszak fontosabb rendeleteiről, határozatairól. a gyűjteményt bibliográfia, név- és tárgymutató, eseménynaptár egészíti ki./mti/

bb. 21. hetven ágygal bővül a mosonmagyaróvári kórház
vid fm/ká/11 la 1969. február 20.

huszonnégy millió forintos költséggel bővítik a mosonmagyaróvári kórházat. egy új épületet a múlt év végén adtak át rendeltetésnek, e hónap végén pedig az egykori tüdő-osztályból kialakított új belgyógyászati pavilon kezd meg működését. még ebben az évben hozzáállnak a főépület teljes felújításához is. az 1971-ig tartó építkezés befejezése után az eddiginél 70-nél több, összesen 330 ágy áll majd a gyógyítás szolgálatában.

az építkezéssel egyidőben megoldják a kórház fűtését is. a városban ez lesz az első középület, ahol fűtésre hasznosítják a közelben feltárt termálvizet./mti/

bb. 23. eltűnnek a gémeskutak szabolcsban
vid fm/ká/11 la 1969. február 20.

a szabolcsi, szatmári és nyíri tájat jellemző gémeskut - a hosszú kutágassal és kolonccal terhelt ostorával - mindinkább eltűnik a portákról. a termelészövetkezeti zárszámadások idején a vaskereskedelmi vállalatok 170 szivattyus, nagyteljesítményű öntöttvas kutat adtak el a lakosságnak. ezek kerülnek a régi víznyerő alkalmatlanságok helyére.

az ivóvíz-ellátás javulására jellemző, hogy a 4-8 méteres mélységű, nyílt talajvizet kutak helyett - a tavalyi statisztika szerint a családi portákon 40-50 méteres csökutatakat fúrnak. tavaly 180 lakást szereltek fel a falvakban elektromos szivattyus hidrofóros berendezéssel. az idén ezekből a készülékekből már csaknem félezer talált gazdára./mti/

8.48/11

le 102

- 14 -

bb. 24. kelendők a közgazdasági könyvek - kiadói sajtótájékoztató
t tf/gk/11 hk 1969. február 20.

fontos szakkönyvek sokasága szerepel az idei programban a közgazdasági és jogi kiadónál, ahol 1968-ban 4200-as átlagpéldányban tizenhatféle témakörben száznál több mű jelent meg - közölték a sajtótájékoztató.

kéziratban, illetve már nyomdában levő könyveikről a kiadó vezetői elmondták, hogy a példányszámot igyekeznek továbbra is optimálisan megszabni, adott esetben magasabbra, mint amennyit a terjesztő vállalatok igényelnek, hiszen az elmúlt évi tapasztalatok bizonyítják, hogy ha kellő mennyiségben kerül a boltokba egy-egy közgazdasági, jogi szakkönyv - az utolsó példányig elfogy, készülőben van a kgst-országok együttműködéséről, továbbfejlesztéséről fő irányiról szóló tanulmány ausch sándor tollából. megjelenik „vita a gazdasági fejlődésről, a tervezésről és az életvezetéséről”, címmel a magyar közgazdasági társaság 1968. évi közgyűléseinek teljes anyaga. a mezőgazdaság fejlődésének jelenéről és társadalmi készült összeállítás az mta közgazdaságtudományi intézetében. rányi györgy és berend iván a szerzője a „délkelet-európai gazdasági fejlődése a 19. - 20. században”, című kötetnek. közvetlenül a gazdasági mechanizmus gyakorlatával kapcsolatos munkák egész sora szerepel a tervekben. a bankhitelről, a vállalati piacra lépésről, a dolgozók részvételéről az igazságszolgáltatásban csakugy olvashatunk majd az év folyamán, mint ahogyan bőven lesz mód a válogatásra különféle szociológiai művek közül. már a boltokban van a kiadó idei egyik legígéretesebb kötete, a „vállalati munkajogi kézikönyv”, amely bogya géza szerkesztésében került ki a nyomdából. az 50. évfordulóra látott napvilágot sarlós béla könyve „a tanácsköztársaság jogrendszerének kialakulása”, -ról. rövidesen várható újdonság „a szabálysértési kódex” magyarázata,,.

az új gazdasági mechanizmusnak a kulturára, így a könyvkészítésre is érvényes elveit sikeresen alkalmazta 1968-ban a kiadó. elmondták a sajtótájékoztatón, hogy önerőből teremtik meg a közgazdasági és jogi szakkönyvek készítésének pénzügyi feltételeit - magyarul: a kiadó önmagát dotálja. az értékes kiadványokra, hasznos, érdeklődésre számot tartható munkákra helyezik a hangsúlyt. lemondott a kiadó az úgynevezett krimik forgalmazásáról. ugyanakkor - alkalmazkodva amegváltozott gazdasági környezethez - fejlesztette eddigi „mellékprofilját”, : a katalógusok, gyártmányismeretek és prospektusok kiadását -, aminek nemcsak az érdekelt cégek, vállalatok, intézmények örülnek, hanem a kiadónak is jó üzlet.

/folyt.köv./
11.18/11

- 15 -

le

bb. 24./ kelendők ... folyt./ 11

a tavalyi termés - amiből már nem sok kötet kapható az üzletekben - legsikeresebb könyve volt dr. Timár Mátyásnak, a kormány elnökhelyettesének a „gazdasági fejlődés és irányítási módszerek Magyarországon”, című munkája. a legnagyobb példányszámot - tízezret - „a vezetési ismeretek”, második kötete érte el./mti/

-. -

bb. 25. a mezőgazdaság fejlesztésénél még jobban összehangolják a népgazdasági és az üzemi érdekeltséget - tanácskozás a mém-ben

t jf/j/1e/11 hk

1969. február 20.

csütörtökön a mém-ben a megyei tanácsok vb elnökhelyettesei és mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályvezetői a mezőgazdaság technikai fejlesztésének feladatairól tanácskoztak. dr. Gergely István miniszterhelyettes előadásában rámutatott: elsősorban azokon a területeken koncentrálják az erőket, ahol a legkisebb ráfordításokkal a legnagyobb gazdasági eredményt lehet elérni. a fejlesztés általános irányelvei között igen fontos az a szempont is, hogy a jövőben a népgazdasági és az üzemi érdekeltséget még jobban összehangolják.

az állattenyésztési ágazatok közül az export és a hazai ellátás szempontjából kiemelt helyet kapott a szarvasmarha-tenyésztés. a legfontosabb feladat az ágazat fejlesztésére hozott kormányrendelet végrehajtása, a tenyésztői kedv helyreállítása. az állomány növelése érdekében mérsékelni kell a tehénselejtezéseket, és az üszők fokozottabb tenyésztésbevitelével javítani kell a tehénállomány utánpótlását. a nagyüzemekben célszerű még egyszer felülvizsgálni a selejtezésre szánt tehéneket és a kisebb tejhozamú, de termékeny, tbc-mentes tehéneket egyelőre még továbbra is tenyésztésben kell tartani. a sertés-tenyésztés fejlesztését a következő években elsősorban a hazai húselállítás további javítása teszi szükségessé. idén az előirányzatok szerint az elmúlt évi magas csaknem 72 000 vagonos vágósertés termelési szint tartása a fő feladat.
/folyt.köv./

- 16 -

11.25/11

xl

12.12

bb. 25/ a mezőgazdaság fejlesztésénél ... folyt./ 11

1970-ben már kisebb mértékű növeléssel számolnak, mint a meglévő tartalékok fokozottabb kihasználásával és a közös gazdaságokban a kocaállomány 5-8 ezres növelésével lehet elérni. rövidesen megépülnek a kísérleti jellegű, iparszerűen működő sertés- és szarvasmarha-tartó telepek. ilyen létesítmények épülnek, részben központi anyagi támogatással, a herceghalmi állami gazdaságban, ahol 720 koca tartására és szaporulatának tartására rendezkednek be. a szekszárdi állami gazdaságban évi 30 000 huszonöt kilós süldő nevelésére alkalmas telepet alakítanak ki.

a miniszterhelyettes elmondta, hogy nagy gondot fordítanak a talaj termékenységének javítására. 1971-72-re megkötözték a műtrágyaellátás, ami azt jelenti, hogy 3,5 - 4 millió tonnányi talajerőpótlószert használ majd fel a mezőgazdaság. idén tovább folytatják a több éves nagy adagu műtrágyázási kísérletet, több mint 15 000 parcellán. jelentős változás várható az új talajművelési rendszer és a hozzá tartozó eszközök kialakításában, illetve elterjesztésében. fokozottabban előtérbe kerülnek a függesztett és félig függesztett, váltva forgató ekék, valamint a különféle könnyű és nehéz kombinátorok.

a növénytermesztéssel kapcsolatban dr. Gergely István kiemelte: a kenyérgabona-termesztésben fontos cél az elmúlt években kialakult termelési szint stabilizálása. a jelenlegi anyagi és szaki ellátás mellett a holdankénti 15 mázsás eredmény elérése a legközelebbi feladat. az őszi buza-fajtakérdés lényegében rendeződött, továbbra is a bezosztaja-1 szovjet fajtára kell alapozni a hazai termelést.

az ország évenkénti szemeskukorica-igénye 4,6-4,7 millió tonna. ezt a jelenlegi termőterületről 22-23 mázsás holdankénti átlagos szemtermés-hozammal lehet kielégíteni. ennek a hozamnak a feltételei hazánkban máris adottak. helyesnek bizonyultak a fajtakérdés rendezésére megtett eddigi intézkedések. lényeges azonban, hogy az eddiginél jobban kihasználják a kétszeres keresztezésű hibridkukoricák termőképességét, az arra alkalmas üzemekben pedig egyszeres keresztezésű és háromvonalas hibrideket használnak. a szálastakarmány-termesztésben reális célkitűzés: hogy holdanként 28-30 mázsás szénatermést kell elérni, annál is inkább, mert a jelenlegi rét- és legelőterületről a szarvasmarha-állomány szálás-, illetve zöldtakarmány-szükségletének csak 35 százalékát tudják fedezni./mti/

-. -

11.35/11

- 17 -

xl 12.12

bb. 26. február 25-27. között rendezik meg a 19. növényvédelmi tudományos értekezletet

t jf/j/1e/gy/hk

1969. február 20.

csütörtökön a technika házában dr. Jermy Tibor, a növényvédelmi kutató intézet igazgatója és nagy bálint, a mém főosztályvezetője sajtótájékoztatót ismertette a február 25-27. között megrendezésre kerülő 19. növényvédelmi tudományos értekezlet programját. elmondták: a magyar agrártudományi egyesület, a növényvédelmi kutató intézet, a mém és az agrótröszt által rendezett tudományos értekezletnek az ad különös jelentőséget, hogy napirendre került a növényvédelem tudományos alapon való továbbfejlesztése. az elmúlt időszakban alapvetően megváltozott a mezőgazdasági termelészörkök struktúrája, és előtérbe kerültek a kémiai anyagok. egyre több vegyszert használ a mezőgazdaság: az üzemek 1960-ban 600-700 millió forintot, tavaly pedig már másfélmilliárd forintot költöttek növényvédőszerök beszerzésére. ennek megfelelően kiterjedtek a védelemben részesített területek is. tavaly 5,8 - 6 millió holdon végeztek a mezőgazdasági termelők növényvédelmi munkát. hazánkban több mint 10 000 nagyüzemi növényvédő-berendezést tartanak számon.

ettől az anyagi és technikai szinttől azonban elmaradt a szakértelem fejlődése. nem kielégítő a védekezési munkák hatékonysága, ha a növényvédelemre fordított költségek megtérülésének arányát veszik alapul-. a szakmai ismeretek hiányára vezethető vissza, hogy az üzemek vagy a biztonságos védekezésre törekednek, és ebben az esetben a szükségesnél jóval több vegyszert használnak fel, ami feleslegesen növeli a költségeket, vagy pedig csak késve, akkor kezdik meg a védekezést, ha a fertőzés már elburjánzott.

mindezek a kérdések egyre inkább előtérbe helyezik a szakemberkérdést, a speciális képzettségű szakemberek alkalmazását, és a tudományos megalapozottság érvényesítését a hazai növényvédelemben.

a 19. növényvédelmi tudományos értekezleten 13 előadás hangzik majd el az előrejelzésekkel kapcsolatban, és 25 előadás foglalkozik a munkaegészségügyi problémákkal.

/folyt. köv./
11.40/11

12.12

- 18 -

bb. 26. / február 25-27.... folyt./ gy

külön virológiai kollokviumot is rendeznek, amelyen a külföldi és hazai kutatók a növényi betegségekkel kapcsolatos kutatási eredményeket vitatják meg.

a tudományos értekezlet alkalmával a mém növényvédelmi szolgálata és az agrótröszt közös rendezésében növényvédelmi kiállítás is nyílik./mti/

..

bb. 27. felépült az ország első állami gazdasági iskolaháza

vid-kz/gy/hk

1969. február 20.

harkány új üdülőnegyedében 2,5 millió forintos költséggel kollégium-rendszerű iskolaházat építettett baranya megye 10 állami gazdasága. ez az első olyan oktatási intézmény az országban, amelyet mezőgazdasági nagyüzemek hoztak létre. fenntartásáról a tíz nagyüzem közös intézőbizottsága gondoskodik. az épület emeletén sorakoznak a két- és háromágyas szépen berendezett szobák. a földszinten van a nagy előadóterem. egyszerre ötven ember lakik itt: a nap nagyobb részében tanulnak, pihenő-idejükben pedig a közeli termálstrandon fürödhetnek. jelenleg szakmunkásképző tanfolyamot tartanak növényvédő-gépészek számára. áprilisban, amikor megindulnak a szántóföldi munkák, véget ér az oktatás és attól kezdve üdülőként működik az iskolaház. az állami gazdaságok ideküldik a dolgozóikat ingyenes vagy kedvezményes jutalomüdülésre./mti/

..

bb. 28. tájékoztató a férfiak tavaszi ruhaellátásáról

t kf/gk/1e/gy/hk

1969. február 20.

a férfi és fiuruha nagykereskedelmi vállalat csütörtökön bemutatta a most üzembe helyezett 11 ezer négyzetméteres ránkospalotai ruharaktárát, s gondos györgy igazgató ezuttal beszámolt a vállalat tevékenységéről, felkészüléséről a közelgő tavaszi és nyári szezonra.

/folyt. köv./

11.45/gy

- 19 -

12.12

bb. 28. /tájékoztató-... 1. folyt./ gy

az ország legkorszerűbb ruharaktárában egy helyen egyszerre elfér a szezonban forgalomba kerülő összes konfekcióárúnak mintegy a fele. jelenleg több mint félmillió férfi- és fiukabátot, valamint öltönyt tárolnak. a nagy raktár rövidesen kiürül - megkezdtek az áruszállítást a kiskereskedelemnek. az igazgató elmondta egyebek között, hogy a vállalat a gazdaságirányítás új rendjében némileg nehezebb helyzetbe került, mert csak komoly erőfeszítésekkel, versenyképességének fokozásával tudja eredményeit, pozícióját megtartani. budapesten például a kiskereskedelem a konfekcióáru felét közvetlenül az ipartól szerzi be, s ezért arra törekednek, hogy a kiskereskedelmi vállalatoknak különféle szolgáltatásokkal kedvezményeket, s főleg igényeknek megfelelő választékot nyújtsanak. ezenkívül tevékenységüket az ország egész területére kiterjesztették, valamennyi férfiruha szaküzletet el tudnak látni a helyi szükségletnek megfelelő termékekkel. így elérték, hogy a megyeszékhelyeken a fővárosi üzletekkel azonos választékot tudnak nyújtani a boltok.

a vállalat az idén rugalmasabb ellátásra készült fel. miután az elfogyott termékek gyors pótlását az alapanyag-beszerzés nehezítette, raktáraikban a késztermékeken kívül mintegy 50-60 ezer négyzetméter anyagot is tárolnak a várhatóan legkeresettebből. így mód nyílik arra - megállapodtak ebben az üzemekkel - hogy ha valamelyik féle kabátból, öltönyből a kereslet a vártnál nagyobb a hiányt három-négy hét alatt pótolják. a tájékoztató szólt arról is, hogy az idén a keresletnek megfelelően több szintetikus, ezen belül nagyobb mennyiségű olcsóbb kabátot és öltönyt, s külön zakót és nadrágot hoznak forgalomba.

a tájékoztatón divatbemutatót sorakoztatták fel a tavaszi, nyári, őszi modelleket, az újdonságokat. ilyen egyebek között a vállalat monopol-cikke, a selyembéléses „tájfun”, felöltő. az újdonságok között igen sok a habszivaccsal bélelt holmi, továbbá a mongol importból származó bőrkabát és a hazai gyártmányú velurhasítású kabát./mti/

--

- 20 -

11.50/gy

Al

12.12

bb. 29. huszezer nógrádi dolgozó nő helyzetéről tárgyalt a szakszervezet és a megyei nőtanács

vid kz/tné/il hk

1969 február 20.

nógrád megye iparában és mezőgazdaságában dolgozó mintegy huszezer nő termelésben betöltött szerepével és védelmével, valamint politikai, kulturális, esztétikai nevelésével kapcsolatos kérdésekről tárgyalt csütörtökön salgótarjánban tartott együttes ülésén a szakszervezet, nógrád megyei tanácsának elnöksége és a megyei nőtanács végrehajtó bizottsága. mint rámutattak: csupán az utóbbi három évben háromezerral nőtt az iparban foglalkoztatott nők száma mégis a legutóbbi felmérések szerint még mindig mintegy kétezer nő vár munkaalkalomra. problémáik megoldására az eddiginél szorosabb együttműködést alakít ki a szakszervezetek megyei tanácsának elnöksége és a megyei nőtanács végrehajtó bizottsága. különösen fontosnak ítélték a két szerv összefogását az anyaság védelmében, az anyák társadalmi megbecsüléséért. a gyermekgondozási segély bevezetése következtében a bölcsődék szerepe a korábbihoz mérten némileg csökkent az ülésen éppen ezért mindenek előtt az óvodák fejlesztését sürgették./mti/

--

bb. 30. tetten ért gépkocsifosztogató

t fe/tné/zs/il hk

1969. február 20.

rideg lászló 35 éves, büntetett előéletű budapesti lakos ácskapoccsal feltörte a múzeum körút 5 szám előtt parkoló személygépkocsit. az autó tulajdonosa tetten érte rideg lászlót, amint kocsijából ruhaneműket és különböző értékeket akart ellopni. a rendőrfőnök segítségével elfogták a gépkocsifosztogatót és a rendőrség őrizetbe vette./mti/

--

bb. 32. halálos füstmérgezés

z fe/tné/zs/il hk

1969. február 20.

ittasan feküdt le orgoványi lakásán baba sándor 59 éves földműves. a kályha közelébe tette levetett ruaháját, az meggyulladt és a szerencsétlen ember füstmérgezésben meghalt./mti/

--

11.53/11

- 21 -

Al 12.12

bb. 31. megvadultak a lovak, a hajtó meghalt

t fe/tné/zs/il hk

1969. február 20.

mezőcsát határában varga istván 43 éves fogatos az igrici kossuth tsz kétfogatu lovaskocsiját hajtotta. a lovak egy szembejövő tehergépkocsitól megvadultak magukkal ragadták a székeret, amely egy utszéli kilométerkönek ütközött, majd felborult. a hajtó olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházba szállítás közben meghalt. maglódnyaraló és gyömrő vasútállomás között ittasan, szabálytalan helyen tartózkodott a vasúti síneken takács andor 47 éves máv alkalmazott és egy személyvonat halálra gázolta.

a 6. kerületben a népköztársaság utja és az izrabella utca kereszteződésében piros jelzésnél ment át az uttesten nyéki judit 18 éves iskolai tanuló és egy 73-as trolibusz elütötte. a fiatal leányt súlyos sérüléssel szállították kórházba./mti/

--

bb. 33. időjárásjelentés

il gk

1969. február 20.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön 13 órakor:

enyhe, szeles idő

szárazföldünk középső része fölé a földközi tenger fölött kialakult ciklon meleg, páradús levegőt szállít. hatására az alpok északi lejtőin, észak-olaszországban, a balkán-félszigeten sokfelé esik az eső, jelentős enyhülés kíséretében és ezeken a területeken az éjszakai fagyok mindenütt megszűntek. az amszterdam - berlin - krakkó vonaltól északra a meleg levegő hatása főként magasabb rétegekben nyilvánul meg, így itt még havazik, ónos eső hullik és hajnalban mínusz 5 fok körüli hideget mértek. a szovjetunió európai területén a szél mérséklődésével egy kissé nyugodtabbá vált az időjárás, de továbbra is hideg van.

hazánkban szerdán erősen felhős idő volt. napközben főleg a dunántúlon fokozatosan megerősödött a déli szél és ezzel együtt megkezdődött az enyhe levegő beáramlása. havazást azonban csak néhány helyen, elsősorban a dunántúlon és északon okozott /folyt.köv./

- 22 -

13.20/il

14.24

bb. 33./ idő... folyt./ il

a lehullott csapadék csak egy-két helyen érte el az 1-3 millimétert. a hőmérséklet csúcserőrtéke 0 - plusz 5 fok között alakult ki. az éjszakai lehülés mérséklődött, a legalacsonyabb hőmérsékleti érték általában fagypont körül, északon egy-két fokkal 0 fok alatt volt. délelőtt erősen felhős, szeles, enyhe idő volt, néhány helyen esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor sopronban 10 fok volt, másol 2-6 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke mínusz 0.6 fok volt, 1.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: erősen felhős, párás, enyhe idő, többfelé esővel, élénk, helyenként erős déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 - plusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 5-10 fok között.

a duna vizállása budapestnél 154 centiméter./mti/

--

bb. 34. budapesten is jelentkezett a hongkongi - egyelőre csak szörványos megbetegedéseket okozott a vírus

t ms/gk/zs/gy/hk

1969. február 20.

dr. kátay aladár, az egészségügyi minisztérium közegészségügyi-járványügyi felügyeleti főosztályának vezetője csütörtökön tájékoztatta az újságírókat az ugynevezett hongkongi influenzával kapcsolatos helyzetről.

bevezetőben elmondta, hogy a közönség körében tapasztalható nagy érdeklődés teljesen indokolt, hiszen általában az influenza az egyetlen olyan betegség, amely napjainkban az egész világra kiterjedő járványokat képes okozni.

/folyt. köv./

14.24/il

- 23 -

14.24

bb. 34. / budapestben is.... 1. folyt./ gy

a járványok - a tapasztalatok szerint - általában tízévenként jelentkeznek, mint például 1947-ben, 1957-ben, amikor a szingapuri, és 1968-ban, amikor a mostani járvány elindult. eddig még nem tisztázott okokból ugyanis a vírus változáson megy át és a megváltozott sajátossága virussal szemben nem hatásos az előzetesen kiállott régebbi fertőzések nyomán kialakult védettség. a vírus tehát megfelelő talajra talál és ezért könnyebben és nagyobb mértékben terjed.

a mostani influenzajárvány 1968 július közepén kezdődött hongkongban. az egészségügyi világszervezet ottani nemzeti influenza központjának vezetője, dr. csang izolálta első ízben az a-2 hongkong 1/68 elnevezésű vírusát. a londoni nemzetközi influenza központ a hongkongból megküldött anyagból megállapította, hogy az új vírus antigén sajátosságában elég jelentősen eltér az eddig ismert influenza vírusoktól, várható tehát, hogy valóban sok országra kiterjedő nagy járványt okoz. ugyanakkor felkérték a nemzeti influenza központokat, szűrővizsgálatokkal ellenőrizték a lakosság immunállapotát, védettséget. erre a célra a londoni központ vírusmintát küldött az egyes országok influenza központjainak. a vizsgálatok azt mutatták, hogy akik korábbi, nem hongkongi fertőzésen estek át, vagy akik nem a hongkongi törzsből készült oltóanyaggal kaptak oltást, nem bírnak olyan ellenanyaggal, amely legalább relatív védettséget nyújtana a fertőzéssel szemben.

az első hónapokban a járvány ennek megfelelően nagy sebességgel haladt előre. gyorsan terjedt a környező területeken, kelet-ázsiban, ausztráliában, az egyesült államok nyugati partjain. augusztus közepén érte el szingapurt, augusztus végén tajvant, malaysiát, vietnamot és a fülöp-szigeteket, szeptemberben fellépett madrasban, bombay-ben, iránban, thaiföldön, észak-ausztráliában.

a legutóbbi jelentés szerint az influenza által érintett országokat két csoportba lehet osztani. az egyikbe azok tartoznak, amelyekben a vírus megjelent és jelenlétét laboratóriumi vizsgálatokkal kimutatták, eddig azonban a járvány nagyobb terjedését nem észlelték. az országok másik csoportjában az influenza valóban járványt is okozott.

/folyt. köv./
13.30/11

sl 14.8

- 24 -

bb. 34. / budapestben is.... 2. folyt./ gy

európában először angliában jelentkezett a hongkongi influenza még a múlt év augusztusának közepén. románában novemberben, norvégiában, finnországon, az nszk-ban és irországon decemberben, svájcban, dniában és portugáliában januárban állapították meg a vírus jelenlétét. járványszerűen azonban eddig a következő országokban lépett fel az influenza: hollandiában és izlandban december végén, a szovjetunióban és svédországban januárban, lengyelországban és finnországon január közepén.

a világszervezet legutóbbi közlése szerint az egyesült államokban a járvány szűnőben van, kelet-ázsiban viszont igen nagymértékben fennáll. irországon csak elszórt esetek jelentkeznek, nagyobb járvány nincs. az nszk-ban különösen hannoverben és alsó-szászországban találtak elszigetelt, össze nem függő járványgócokat, de nincs országos járvány. az angliai járvány viszont az ország legnagyobb részére áttért, de a terjedése lassú és a betegség lefolyása jóindulatu. a svédországra vonatkozó jelentések a járvány enyhe lefolyását hangsúlyozzák, de rámutatnak, hogy ott a járvány még terjedőben van. a szovjetunióból érkezett jelentés szerint a járvány januárban leningrádot is elérte.

hazánkban - mint az eddigi tájékoztatások is hangsúlyozták - mostanáig sem a vírus, sem a járvány jelenlétét nem lehetett megállapítani. most a helyzet megváltozott. az országos közegészségügyi intézet víruslaboratóriuma három budapesti beteg-től vett torokváladékból izolálta az influenza hongkong 1/68 elnevezésű vírusát. a pozitív vizsgálati eredmények alapján szolgáló anyagok egy-egy 5., 6., és 14. kerületi felnőtt beteg-től származnak. a láz egyiküknél sem volt magas, nem voltak nagyon elesettek, komolyabb végtag-fájdalmak sem voltak. komplikáció nélkül három-négy nap alatt meggyógyultak. az ország egyéb területeiről származó vizsgálati anyagokból eddig sem a közegészségügyi intézetben, sem a vidéki köjál-ok víruslaboratóriumaiban nem lehetett a vírust izolálni.

/folyt. köv./

13.535/11

- 25 -

sl 14.8

bb. 34. / budapesten is.... 1. folyt./ gy

a járványok - a tapasztalatok szerint - általában tízévenként jelentkeznek, mint például 1947-ben, 1957-ben, amikor a szingapuri, és 1968-ban, amikor a mostani járvány elindult. eddig még nem tisztázott okokból ugyanis a vírus változáson megy át és a megváltozott sajátossága virussal szemben nem hatásos az előzetesen kiállott régebbi fertőzések nyomán kialakult védelem. a vírus tehát megfelelő talajra talál és ezért könnyebben és nagyobb mértékben terjed.

a mostani influenzajárvány 1968 július közepén kezdődött hongkongban. az egészségügyi világszervezet ottani nemzeti influenza központjának vezetője, dr. csang izolálta első ízben az a-2 hongkong 1/68 elnevezésű vírusát. a londoni nemzetközi influenza központ a hongkongból megküldött anyagból megállapította, hogy az új vírus antigén sajátosságában elég jelentősen eltér az eddig ismert influenza vírusoktól, várható tehát, hogy valóban sok országra kiterjedő nagy járványt okoz. ugyanakkor felkérték a nemzeti influenza központokat, szűrővizsgálatokkal ellenőrizték a lakosság immunállapotát, védelemet. erre a célra a londoni központ vírusmintát küldött az egyes országok influenza központjainak. a vizsgálatok azt mutatták, hogy akik korábbi, nem hongkongi fertőzésen estek át, vagy akik nem a hongkongi törzsből készült oltóanyaggal kaptak oltást, nem bírnak olyan ellenanyaggal, amely legalább relatív védelemet nyújtana a fertőzéssel szemben.

az első hónapokban a járvány ennek megfelelően nagy sebességgel haladt előre. gyorsan terjedt a környező területeken, kelet-ázsiban, ausztráliában, az egyesült államok nyugati partjain. augusztus közepén érte el szingapurt, augusztus végén tajvant, malaysiát, vietnamot és a fülöp-szigeteket, szeptemberben fellépett madrasban, bombay-ben, iránban, thaiföldön, észak-ausztráliában.

a legutóbbi jelentés szerint az influenza által érintett országokat két csoportba lehet osztani. az egyikbe azok tartoznak, amelyekben a vírus megjelent és jelenlétét laboratóriumi vizsgálatokkal kimutatták, eddig azonban a járvány nagyobb terjedését nem észlelték. az országok másik csoportjában az influenza valóban járványt is okozott.

/folyt. köv./
13.30/11

kl 14.2

- 24 -

bb. 34. / budapesten is.... 2. folyt./ gy

európában először angliában jelentkezett a hongkongi influenza még a múlt év augusztusának közepén. románában novemberben, norvégiában, finnországban, az nszk-ban és irországban decemberben, svájcban, dniában és portugáliában januárban állapították meg a vírus jelenlétét. járványszerűen azonban eddig a következő országokban lépett fel az influenza: hollandiában és izlandban december végén, a szovjetunióban és svédországban januárban, lengyelországban és finnországban január közepén.

a világszervezet legutóbbi közlése szerint az egyesült államokban a járvány szűnőben van, kelet-ázsiban viszont igen nagymértékben fennáll. irországban csak elszórt esetek jelentkeznek, nagyobb járvány nincs. az nszk-ban különösen hannoverben és alsó-szászországban találtak elszigetelt, össze nem függő járványgócokat, de nincs országos járvány. az angliai járvány viszont az ország legnagyobb részére áttért, de a terjedése lassú és a betegség lefolyása jóindulatu. a svédországra vonatkozó jelentések a járvány enyhe lefolyását hangsúlyozzák, de rámutatnak, hogy ott a járvány még terjedőben van. a szovjetunióból érkezett jelentés szerint a járvány januárban leningrádot is elérte.

hazánkban - mint az eddigi tájékoztatások is hangsúlyozták - mostanáig sem a vírus, sem a járvány jelenlétét nem lehetett megállapítani. most a helyzet megváltozott. az országos közegészségügyi intézet víruslaboratóriuma három budapesti beteg-től vett torokváladékból izolálta az influenza hongkong 1/68 elnevezésű vírusát. a pozitív vizsgálati eredmények alapján szolgáló anyagok egy-egy 5., 6., és 14. kerületi felnőtt beteg-től származnak. a láz egyiküknél sem volt magas, nem voltak nagyon elesettek, komolyabb végtag-fájdalmaik sem voltak. komplikáció nélkül három-négy nap alatt meggyógyultak. az ország egyéb területeiről származó vizsgálati anyagokból eddig sem a közegészségügyi intézetben, sem a vidéki köjál-ok víruslaboratóriumaiban nem lehetett a vírusot izolálni.

/folyt. köv./

13.535/11

- 25 -

kl 14.2

bb. 34. / budapesten is... 3. folyt./ gy

mindezekből az következik, hogy a vírus kétségtelenül megjelent magyarországon, ennek ellenére azonban járvány jelenleg még nincs. ezt mutatják a különböző jelzőszámok is. február 13-án például budapesten az iskolai hiányzás 6 százalék volt, a táppénzesek aránya is teljesen normális. a mentők betegszállításai is hasonló képet mutatnak. február 13-án tíz beteget szállítottak influenza diagnózisával kórházba. február 15-én az iskolai hiányzás 7,6 százalék volt, viszont csak 7 influenzás beteget szállítottak a mentők. február 17-én az iskolai hiányzás 6,7 százalék, a betegszállítás 14. február 18-án az iskolai hiányzás 5,6 százalék, a betegszállítás 9 volt.

természetesen lehetséges, hogy a vírus megjelenése a betegség járványos terjedését vonja maga után, de ezt nem lehet biztosan megállapítani, hiszen számos országban, mint például romániában, jó ideje kimutatták a vírus jelenlétét és azóta sem számoltak be a betegség nagyobb mértékű, járványos terjedéséről.

az egészségügyi minisztérium már január végén kiadta a védekezés irányelveit és felkérte a főváros vezető főorvosát, valamint a megyei főorvosokat: készítsenek intézkedési tervet a járvány tényleges jelentkezése esetén megoldandó feladatokra vonatkozóan. ez megtörtént, az illetékesek felkészültek a kórházakban, rendelőintézetekben, szülő-osztályokon, üzemekben, munkásszállásokon, diákotthonokban fogantatandó rendszabályokra. megszervezték az influenza figyelőszolgálatot és a helyzet alakulását nyomon kísérő jelzőszolgálatot. gondoskodás történt járvány esetére a megfelelő gyógyszer- és fertőtlenítőszer készlet biztosításáról is. természetesen ezek az intézkedések csak akkor léonak életbe - hangsúlyozta -, ha a helyzet ezt szükségessé teszi.

az influenza ellen specifikus gyógyszer nincs. ezért az orvosok a betegeknek lázcsillapítókat, vitaminokat, elsősorban c-vitamint, szükség esetén a keringés zavartalan fenn tartását szolgáló gyógyszereket adnak.

/folyt. köv./

13.40/11

Al 14.8

- 26 -

bb. 34. / budapesten is.... 4. folyt./ gy

az antibiotikumokat a szövödmények ellen vetik harcba, mert magára a vírusra ezek nem hatnak. az egyetlen hatásos megelőzési mód a védőoltás, de itt is csak relatív, 50-60 százalékos védettségéről lehet szó, amelynek kifejlődéséhez legalább két hét szükséges. éppen ezért járvány idején már nincs értelme az oltásnak. ennek figyelembe vételével a rendelkezésre álló oltóanyagból 300 ezer oltást még decemberben, mintegy 30 ezret januárban elvégeztek. ebbe az oltóanyagba már a nemzetközi influenza központ által megküldött törzset is beépítették, úgyhogy ezek az oltások a hongkongi influenza ellen is védenek, de természetesen nem száz százalékban, mivel az influenza ellen abszolút hatású védőoltás nincs. megbetegedés esetén - a szövödmények elkerülése érdekében - rendkívül fontos az ugynevezett abszolút ágyynyugalom. az otthonmaradás a fertőzés továbbterjedése ellen is a legjobb védelem./mt1/

..

bb. 38. már az idén termel a debreceni konzervgyár

vid-kz/tné/gy/bs

1969. február 20.

az építésben, szerelésében közreműködő vállalatok jól szervezett munkájának eredményeként az eredetileg tervezett 1970 helyett már ez év májusában megkezdte a részleges termelést a debreceni konzervgyár. bár az előreugrás miatt az idei terve „csonka”, lesz, mégis mintegy 1 500 vagon konzervet és körülbelül 200 vagonnyi gyorsfagyasztott árut ad majd piacra. a munkát a zöldborsó feldolgozásával kezdi meg, de próbaképpen teljes profiljából „kostolót”, ad majd. őszre elkészül a hozzá tartozó hűtőház, továbbá a göngyöleggyártó és dobozkészítő üzem is. a hajdusági termelőszövetkezetekkel együttműködve, közös beruházással zöldborsócséplő és paprikafeldolgozó telepeket is kialakítanak a megyében, hogy megkönnyítsék és olcsóbbá tegyék a termelők nyersanyag szállításait./mt1/

..

13.45/gy

- 27 -

1310 hely

14.8

bb. 36. jutalom, elismerés több mint 300 tsz szocialista brigádnak

vidkz/tné/1l hk

1969. február 20.

az 1968. évi eredményeit összegező zárszámadások új vonása hajdu-bihar megyében, hogy a vezetőségi beszámolóknak mindenütt külön fejezet foglalkozik a jubileumi munkaverseny értékelésével. a vetélkedő legjobbjainak az egész tagság előtt adják át az őket megillető jutalmat. a megyében együttesen több mint 300 szocialista brigád részesült ebben a kitüntetésben. a jubileumi verseny a korábbi gyakorlattal szemben bebizonyította, hogy nemcsak a gépekkal és a műhelyben dolgozók, de a növénytermelési és állattenyésztési brigádok is megszerezhetik a szocialista címet. kétségbevonhatatlan bizonyítékként a hajdusági termelőszövetkezetekben kitüntetett brigádok többsége már ebben a két ágazatban dolgozik./mti/

--

bb. 35. megszervezik a belső ellenőrzést a hajdusági termelőszövetkezetek

vid kz/tné/1l hk

1969. február 20.

a probléma időszerűségét bizonyítva több mint 30 javaslat, vélemény és ismertető látott napvilágot az elmúlt hónapokban a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek havonként megjelenő újságjában a belső ellenőrzés kérdéseiről. kiváló szövetkezeti vezetők, ellenőrző bizottsági elnökök és tagok mondták el tapasztalataikat. a területi szövetségek több tanácskozást rendeztek, ugyanebben a témában. az első konkrét lépést a debrecen és környéke területi szövetség elnöksége tette meg: javasolta a termelőszövetkezeteknek, hogy évenként legalább egy alkalommal rendezzenek belső ellenőrzést s ezt a területi szövetség munkatársaiól, valamint a termelőszövetkezetek szakvezetőiből szervezett brigádra bizzák. az ellenőrzés az érintett szövetkezetek igényeinek megfelelően terjedjen ki a pénzügyi helyzetre, üzemgazdasági feladatokra, stb. elsőként a területi szövetség elnökségének tagjai - valamennyien termelőszövetkezeti elnökök - kértek ilyen módszerű ellenőrzést saját szövetkezetükben./mti/

--

13.50/1l

1216 zeli
14-8

- 28 -

bb. 37. ujjáépült s bemutatja új szerzeményeit az iparművészeti muzeum

t tf/tm/zs/1l bs

1969. február 20.

csakis papucsban, a bejáratnál kapott filz „surranóban”, léphetnek be a látogatók a belső tereiben ujjáépített iparművészeti muzeum szombaton nyíló új kiállítására, amelyen az elmúlt 10 év műkincs-szerzeményeinek legjavát sorakoztatták fel. csütörtökön a kiállítás sajtóbemutatóján dr. weiner mihályné főigazgató és a rendező sz. koroknay éva, a muzeum tudományos munkatársa elmondta, hogy a földszinti részen, a modern világítású üvegcsarnokban és az első emeleti szellős körgalérián „telepítették”, a bemutatott érdekessége, hogy a korábbi tematikus - egy-egy művesség történetét és esztétikai fejlődését bemutató - kiállításokkal szemben most az iparművészet valamilyen ágát reprezentáló anyag, összesen 800 műtárgy kerül a közönség elé.

az emlékek legnagyobb része a 15. és a 20. század közötti időből való, de vannak például római üvegek is a 2. és a 4. századból, valamint keleti fajanszok 700-800 évvel ezelőtti időből. egy sereg műtárgy most először kerül a nyilvánosság elé, olyanok, amelyek a restaurátorok, konzervátorok keznyomán nyerték vissza eredeti szépségüket. a sokoldalú tárlat gyűjteményében könyvkötések, művészi bőrmunkák, habán kerámiák, meissenai kupák, ón-tárgyak, pravoszláv egyházi festett ikonok, himzések, csipkék, ugyyszólván minden stílust képviselő remek butorok, órák, különféle használati tárgyak egyformán megtalálhatók. egyébként a muzeum gyűjtő munkája - amint a főigazgató közölte - újabban a közeli korok, a 19. század érdekes kivitelű használati tárgyainak felkutatására is kiterjed. adott esetben a művészettörténeti érték nem is olyan különleges, inkább azért vásárolnak meg egy-egy darabot, mert az sajátosan őrzi, dokumentálja letűnt korok hangulatát, s ezért számít muzeumba kívánczó emlékeknek.

szombaton 12 órakor nyíltja meg az anyagában és rendezésében is igéretes kiállítást verő gábor, a művelődésügyi minisztérium muzeumi főosztályának helyettes vezetője./mti/

--

- 29 -

13.55/1l

1402 zeli
14-8

bb. 40. „ szubmediterrán kertésztanácskozás, „ pécselt -
300 000 - 400 000 forint értékű zöldsáru 1 holdról

vid kz/11 bs

1969. február 20.

1968-ban az ország összes megyei szövetkezeti értékesítő központja közül a baranyai mék érte el a legjobb eredményt. a pécselt csütörtökön tartott küldöttgyűlésen görcs károly, a mék igazgatóságának elnöke közölte, hogy tavaly - a kedvezőtlen időjárás ellenére - 348 vagonnal több zöldséget és gyümölcsöt vásároltak fel, mint az előző évben. jórészt annak köszönhető ez, hogy a baranyai mék élt az új gazdasági mechanizmus adta lehetőségekkel és a kereskedelmi kapcsolatok számos új formáját alakította ki. így például közös vállalkozásokat hozott létre a termelő üzemekkel, arányos költségvállalás és nyereségelosztás alapján. a fóliás zöldségtermelés elterjesztése érdekében saját szakembereit helyezte ki szaktanácsadóul a közös gazdaságokba. bevezette a termelőhelyről a boltokba történő közvetlen áruszállítást: tavaly már több mint száz vagonnyi zöldség került ily módon a pécsi üzletekbe. a tanácskozáson élénk visszhangot keltett az a terv, hogy a jövőben erőteljesebben és sokoldalúbban használják ki a zöldségtermelésben baranya páratlanul kedvező földrajzi fekvését. ez a szubmediterrán vidék - a rövid és enyhe tél, s a napfényes órák nagy száma miatt - ideális primőrtermő hely. hazánk korai zöldségkertjévé lehet fejleszteni és az első jelentős lépések már meg is történtek ebben az irányban. az idén 75 holdon termelnek fólia alatt - napenergia segítségével - primőröket, s holdanként 300-400 ezer forint értékű zöldsárut takarítanak be a kertészek. körülbelül 11 millió tápkockát készítenek a termelőszövetkezetek, ami által két héttel hamarabb szedésre érik a termés és husz százalékkal nagyobbak a hozamok. jobban hasznosítják a baranyában levő termálforrásokat és ipari hővizeket is. már elkészült a terve aharkányban építendő zöldségkombinátnak, amely - a huszezer négyzetméternyi üvegfelületével - az ország legnagyobb üvegháza lesz./mti/

.-

14.30/11

- 30 -

1444
1402

bb. 39. május 1-én megnyílik a magyar vegyipari muzeum a várpalotai mátyás - várban

vid kz/11 bs

1969. február 20.

várbarátok köre alakult várpalotán a hazafias népfront honismereti csoportjának tagjaiból. a tagjai gyűjtőmunkával és egyéb módon is támogatják a már részben helyreállított mátyás vár muzeumainak berendezését. itt kap helyet az országos vegyipari és a település multját szemléltető helytörténeti muzeum. erre a célra idén 3.5 millió forintot költenek, de a program teljes megvalósítására 14.5 millió forintba kerül. mint a várbarátok körének alakuló ülésén bejelentették, a részlegesen helyreállított vár földszintjén - egyelőre ideiglenes helyen - de már május 1-én megnyitják a vegyipari muzeumot. a gazdag kiállítási anyag a vegyipar fejlődését mutatja be a középkortól napjainkig. külön teret kapnak a kiállításon veszprém megye nagy vegyipari üzemei, amelyek fejlődésük szemléltetésén kívül bemutatják mintatermékeiket is. a vegyipari muzeum később - a történelmi műemlék teljes helyreállítása után - a mátyás vár első emeletén kap helyet./mti/

.-

bb. 41. új autólámpaégő gyártó csarnok nagykanizsán

vid kz/11 bs

1969. február 20.

a nagykanizsai finommechanikai vállalat béke uti telepén az egyesült izzó támogatásával berendezték a vállalat második autólámpaégő gyártó csarnokát. az új munkahely félautómata gépein a warsava személygépkocsikba való fényszóró égőket állítanak elő. a csütörtökön munkába állított gépsoron nyolc órás műszakban ötezer fényszóró égő készül. májustól azonban ebben az üzemszabzonban is áttérnek a kétfős műszakra, s ezzel megkétszereződik a termelés is. /mti/

.-

14.40/11

- 31 -

1444
151002

bb. 42. új álláspont a naptevékenység hatásáról - évmilliók alatt elfordult az ibériai félsziget és a mecsek - földtudományi ankét az akadémián

t sl hné/ie/il bs

1969. február 20.

nyolc tudományág ismert szakembereinek részvételével csütörtökön háromnapos ankét kezdődött a magyar tudományos akadémián, ahol a földtudományok legújabb eredményeit vitatják meg. az 1957-1958-as geofizikai év, továbbá a mesterséges holdak útján nyert tapasztalatok ugyanis lehetővé teszik, hogy összegezzék a naphatásokról, a meteorológiáról a földtanról kialakult nézeteket, az új következtetéseket.

béll béla, a műszaki tudományok doktora és berkes zoltán a földrajzi tudományok kandidátusa azokról az új feltevésekről beszélt, amelyek szerint a nap aktív centrumaiból érkező rövidhullámú sugarakat az ionosféra lényegében elnyeli, s ezért a 80 kilométer alatti légrétegekben már az állandóbb jellegű sugárzás érvényesül. ennek ellenére egyes légköri jelenségekben felfedezhető a naptevékenység hatása. a 20 kilométer fölötti rétegben télen nyugati, nyáron pedig keleti a szélirány, tavasszal és ősszel azonban kétévenként változik az alakulás időpontja és módja. ugyancsak majdnem kétéves szakaszosság tapasztalható az egyenlítő környékén a 20 kilométer fölötti légrétegben a szélirány változásában. minden oka a közvetlen naphatás lehet, de előidézhetik belső légköri mozgásjelenségek is. hasonlóképpen naphatásra gondolhatunk azokkal a hirtelen felmelegedésekkel kapcsolatban, amelyeket a sztratoszférában télen észlelnek. ilyenkor ott néhány nap alatt 60-70 fokkal emelkedik a hőmérséklet. a naphatással hozható összefüggésbe az is, hogy a napfoltok száma, továbbá a hőmérsékletben és a csapadékban tapasztalható változás egyaránt 11 éves szakaszosságot mutat. berkes zoltán azt is kimutatta, hogy a csapadék mennyisége Magyarországon kapcsolatban van a holdfázisokkal, de ez az összefüggés is változik a napfolt-tevékenységgel. az előadók arra a megállapításra jutottak, hogy a légkör középső és alsó rétegeiben a naphatások nem energianagyságuk, hanem az időjárási eseményeket megindító hatásuk révén érvényesülnek.

/folyt.köv./
14.49/11
14.02. zsl
15.10. Dm

- 32 -

bb. 42./ új álláspont ... folyt./ 11

bacsó nándor, a földrajztudományok doktora Magyarország éghajlati energia-forgalmáról beszélt, s kimutatta, hogy a magyar medencébe beáramló és onnan kiáramló vizgőz, hő és más időjárási energia nincs egészen összhangban. a légáramlás Magyarország légterét hosszú évek átlagában hűti, vagyis a kiáramló energia nagyobb mint az utánpótlás. ebből arra következtet, hogy hő-sugárzás szempontjából viszont „aktívuma”, van az országnak, vagyis légterünkben kevesebb hőenergia sugárzódik ki, mint amennyi besugárzaskor érkezik. ha nem így volna, akkor az északi-szelek hatására az országban az átlagos hőmérséklet állandóan csökkene.

tánczer ~~...~~ tiber tudományos főmunkatárs és ~~...~~ márton, a fizikai tudományok kandidátusa a mesterséges holdak útján nyert tapasztalatokról tartott előadást. elmondották, hogy a mesterséges holdak útján nemcsak a felhők elhelyezkedéséről kapunk rendszeres képet, hanem a vörösön inneni sugárzásra érzékeny perendezések a föld-felszín kisugárzásáról, a felhők felszínének sugárzás okozta hővesztességéről, a felszín hőmérsékleti viszonyairól is tájékoztatnak. a mesterséges holdak pályamódosulásai pedig a levegő sűrűségéről nyújtottak új, eddig nem ismert adatokat.

márton péterné tudományos munkatárs a kőzetek tartós mágnesességének adataiból azokat a módszereket mutatta ki, amelyekkel a föld mágneses terének változására lehet következtetni. az eredményekből kimutatható a kontinenseknek a földtörténet során bekövetkezett helyzetváltozása. de következtetni lehet a föld mágneses pólusának vándorlására is. paleomágneses mérésekkel kimutatták például, hogy a karbon-korszak óta, vagyis körülbelül 250-300 millió év alatt az ibériai félsziget az eurázsiai kontinenshez képest elfordult. a mecsek-hegységben a függőleges tengely körüli elfordulást sikerült kimutatni./mti/

bb. 45. elhunyt dr. danzinger lászló,

k gj/gk/e zs bs

1969. február 20.

a péterfy sándor utcai rendelőintézet fog-röntgen főorvosa, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése vasárnap 13 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

mszmp 7. kerületi bizottsága.

/mti/

...-

- 33 -

14.58/11
14.02. zsl
15.10. Dm

bb. 44. ellenőrzött olajtűz algyőn

vid/e kz bs

1969. február 20.

csütörtökön ismét lángalobbant az algyői 168-as kut olaja. ezúttal semmi veszélyt nem jelentett. az emlékezetes olaj- és földgázkitörés után visszamaradt és finomításra alkalmatlan olajsarat gyűjtötték meg a tüzoltóság ellenőrzése mellett. a kuttól 150 méternyi távolságra készítettek a legnagyobb biztonsági követelményeknek megfelelő „krematóriumot”, a nagytömegű olajmassza kiégetésére. a következő napokban több ezer köbméter ilyen sarat égetnek el. a helyére hasonló mennyiségű tiszta, friss földet hordanak a tiszta árteréről, hogy a kut-, illetve az épülő ipartelep környékén ismét megfelelő terep alakuljon ki. /mti/

bb. 46. halált okozott a gondatlan gépkocsivezető

vid/kz/e bs

1969. február 20.

péntek sándor negyvenkét éves tiszafüredi lakos, a helybeli szabad föld termelőszövetkezet gépkocsivezetője a múlt év szeptember 5-én reggel fékhibás gépkocsival indult el. nagycsécs községben az uttesttől mintegy két méterre két ember állt, s ugyanakkor az ut másik oldalán egy másik jármű közeledett. péntek a hibás fék miatt nem tudott idejében megállni, s így a két embert elütötte. a baleset következtében az egyik könnyebb, herperger jános pedig olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a miskolci járásbíró az egyébként büntetlen előéletű, de gondatlanul eljáró gépkocsivezetőt foglalkozás körében elkövetett, halált okozó veszélyeztetésért kétévi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb. 47. négy ország autósait várják a husvétli nemzetközi autóstalálkozóra

vid/e kez bs

1969. február 20.

csütörtökön szombathelyen postára adták az 5. nemzetközi autóstalálkozó 2 000 meghívóját. a belföldiek kivül osztrák, csehszlovák és lengyel autóklubokat hívtak meg a szombathelyen és kőszegen április 5-7 között lezajló husvétli autós randevúra. kőszegen bonyolítják le az autós hegyi turát, és az ügyességi vetélkedőt. a go-cart verseny színhelye szombathely lesz. a kőszegi jurisich-várban nemzetközi autósbalát rendeznek. a vendéglátó vas megye idegenforgalmi és közlekedési szakemberei megkezdtek az előkészületeket a találkozóra. /mti/

15.00/ju

- 34 -

1505
1510 Du

bb 43. a tájékoztatás javítását kéri a baranyai képviselők - ülést tartott a megyei képviselő csoport pécsett

vid/kz-um

1969. február 20.

csütörtökön pécsett ülést tartott a baranya megyei országgyűlési képviselőcsoport. az ülésen résztvevő gáspár sándor az mszmp politikai bizottságának tagja, pécs megyei jogú város képviselője, aki időszerű kérdésekről tájékoztatta a megjelölteket. ezután a képviselő csoport 1968 évi munkáját, tapasztalatait értékelték. megállapították többek között, hogy jelentősen javult mind a képviselők egyéni munkája, mint pedig a kollektív tevékenysége. a képviselői beszámolókat látogatottabbak. 1968-ban nyolcezeren vettek ezeken részt, ezerszázzal többen mint az előző esztendőben. tavaly 1838 választópolgár fordult a képviselőkhöz, hétszázzal többen a korábbi évinél. többszáz esetben közérdekű problémákkal keresték fel őket. a csoportmunka fontos részét képezték az új gazdasági mechanizmus bevezetéséből adódó feladatok. foglalkoztak például az árváltozások hatásával a megye árúellátására, a törvényesség helyzetével, a tsz szövetségek munkájának tapasztalataival, a baranyai oktatáspolitikai helyzetével, a gazdasági reform bevezetésének egy éves tapasztalataival.

a képviselői munka további javítása érdekében az ülésen a tájékoztatás megjavítását sürgették. javasolták, hogy a szakminisztériumok, az országos főhatóságok minden év elején a képviselő csoport vezetőket vagy az állandó bizottságok révén adjanak szóbeli, vagy írásos tájékoztatást az adott évben várható legfontosabb változásokról, intézkedésekről, új jogi szabályozásokról. /mti/

bb. 48. rosszabb a helyzet az országos átlagnál - a tbc elleni küzdelemről tárgyalt borsod megye és miskolc városi tanácsa

vid/kz/tné/e bs

1969. február 20.

az utóbbi évek csökkenő tendenciája ellenére az országos átlagnál magasabb a tbc-s megbetegedések száma borsod megyében, ezért a betegség leküzdésére fokozott erőfeszítéseket kell tenni - mutattak rá borsod megye és miskolc megyei jogú város tanácsának csütörtökön miskolcon megtartott együttes ülésén.

az előterjesztett jelentés hangsúlyozta, hogy borsod az ország többi megyéjéhez viszonyítva igen rossz adottságokkal indult. a felszabadulás előtti időszakban ez a vidék volt az egyik melegágya a „morbus hungaricus”, -nak. azóta lényeges változások történtek. mind a megyében, mind miskolc városban a kórházi ágyak száma elegendő, a rászorulókat megfelelő szintű gyógyító intézetekben tudják elhelyezni.

/folyt.köv./

- 35 -

1535
1644 Du

bb. 48. /rosszabb a helyzet...folyt./e

kifogástalan a gyógyszerellátás is. ennek eredményeként például 1968-ban még az idült tbc-s betegek gyógyításában is csaknem 75 százalékos arányban sikerült jó eredményt elérni. sajnálatos módon - noha nem számottevően - emelkedett azonban a gyermek halálozások száma. az új betegek felderítésében különösen kiemelkedő munkát végzett az ernyőfénykép-szolgálat. a megye mintegy 400 településén több mint félmillió beteget vizsgáltak meg 1968-ban. az idén a szűrések számát 600 ezer fölé emelik s ehhez a technikai feltételek biztosítottak. hasznosnak bizonyult a „gondozókórház”, kialakítása. ennek segítségével állandó ellenőrzés alatt tudják tartani a tbc-s betegeket. a tanácsok részben egészséges lakások juttatásával, részben anyagi segítséggel javítják a veszedelmes betegségben szenvedők helyzetét. a rehabilitált betegek elhelyezésében elismerést érdemlő eredményeket produkált a miskolci tbc. társadalmi bizottság, melynek tagjai később a munkahelyükön is rendszeresen felkeresik a gyógyult betegeket. a miskolci tbc kórház a másfajta tüdőartalmakban szenvedők gyógyítását is megkezdte. két megfelelő műszerekkel felszerelt kórházi osztály áll gyógyításuk szolgálatában. /mti/

bb 49. új anyagok a korrózióvédelemhez - amerikai cég budapesti tájékoztatója

1 sz/mné szb 1e

1969. február 20.

a republic powdered metals cég csütörtökön a fészkek klubban tájékoztatta a magyar szakembereket a vegyipar, az építőipar, különböző tervezőirodák és kutatóintézetek képviselőit az általa kikísérletezett és nemcsak amerikai, hanem több európai országban is ismert korrózióvédő anyagokról. ezek között van például a fémport, főként alumíniumot tartalmazó festékbevonat, amelyet épületek tetőszerkezetének védelmére szabadban levő vegyibereendezések, tartályok, csövek bevonására használnak. egy másik vegyi anyag a beionépitmények és uttestek bevonására, védelmére szolgál.

az amerikai cég először jelentkezett hazánkban, hogy felvegye a kapcsolatot az ipari, kereskedelmi szervekkel. képviselője elmondotta, hogy rövid időn belül festékanyag-mintákat és műszaki leírásokat küldenek, ezeket a hungexpo magyar vásárlóroda eljuttatja a felhasználóhoz, s a próbák tapasztalatait összegyűjti, majd ennek kapcsán tárgyalnak az üzletkötésekről. /mti/

15.37/szb

-36-

15.45/szb
16.45/Dm

bb 50. az okisz labor divatbemutatója

1 sz/mné-ju 1e bs

1969. február 20.

február 23-26-ig a gellért szállóban rendezi meg a kisipari szövetkezetek ruházati laboratóriuma, az okisz labor a legújabb szövetkezeti divatkreációk bemutató-sorozatát. ennek főpróbáját és sajtótájékoztatóját tartották csütörtökön a népköztársaság uti szövetkezeti kiállító tereben. a divatbemutató-sorozattal egyidőben elkészül az új divatlap, amely a modellek rajzait, fényképeit tartalmazza, így a legújabb öltözékek az ország bármely szövetkezeti ruhaszálonjában a jövő héttől kezdve már megrendelhető.

a bemutató jellegzetessége az úgynevezett „folk style”, az egész Európában térthódító népi stílus és hagyomány magyar változatainak felhasználása volt. míg azonban nyugateurópában ezt az irányzatot főként a fa-, rojt- és virágdíszítések jelzik, addig a magyar tervezők a népi hagyományokat himzés, gyöngyözés és horgolás formájában elevenítik fel.

változatos és szívesen színes öltözékeket ajánlanak a férfiaknak. éppúgy divatosak a teljesen testhez szabott öltönyök, mint az egyenesvonalú vagy rövidebb zakók. néhány modellnél visszahozták a 48-as idők magyaros gallérmegoldásait. élénk színűek a ruházat kiegészítői is, divatbajlott a mintás nadrágtartó és a mintás nyakkendő. /mti/

bb 51. befejeződött a vadselejtezés borsod megyében

vid-kz/tné bh bs

1969. február 20.

befejezték az idei vadselejtezést a borsod megyei vadásztársaságok. négyszázezer holdas nagyvadas területükön mintegy 4 000 őzbak és suta, valamint 3 500 szarvastehen és bika közül kilőtték azokat a gyengébb egyedeket, amelyek nem alkalmasak a továbbszaporításra. a csaknem másfél hónapig tartó selejtezés alkalmával a nagy tapasztalattal rendelkező vadászok mintegy 200 őzsutát és 150 őzsutát és 150 szarvastehenet lőttek ki. a selejtezéssel egyrészt a terület vadeltartó képességét növelték, másrészt javították az állomány ivararányát. /mti/

15.45/szb

- 37

15.45/szb
16.45/Dm

bb 53. befejeződött a kgst-országok építéstájékoztatási szakértő-
inek budapesti értekezlete

t sb/gk-ju 1e bs

1969. február 20.

a kgst-országok építéstájékoztatási szakértőinek budapesti értekezlete csütörtökön befejezte munkáját. a négynapos tanácskozáson az építéstájékoztatási munkák gépesítéséről, automatizálásáról tárgyaltak.

a megbeszélésekről nyilatkozott dr. Kovács László, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium tájékoztatási osztályának vezetője. elmondta, hogy három ország - a német demokratikus köztársaság, csehszlovákia és magyarország küldöttsége tartott beszámolót a tájékoztatás gépesítésére nemrégiben beszerzett különféle elektronikus számítógépek alkalmazásának kísérleteiről. a feldolgozandó építésügyi számítógépek alkalmazásának kísérleteiről. a feldolgozandó építésügyi információs anyagok száma ugyanis rendkívül gyorsan növekszik. a világon sok tizezer építési vonatkozású folyóiratot, könyvet, cikket, tudományos dolgozatot kell figyelni, ezekből kiválogatni a szükséges információt, majd tárolni és eljuttatni a szakembereknek, vezetőknek, hagyományos módon tehát már megoldhatatlan feladat lenne ennek az óriási adattömegnek a feldolgozása.

az elektronikus számítógépekkel végzett kísérletek azt igazolják, hogy a gépesítésnek ez az útja jó eredményekkel bíztat. így a szakértői értekezleten a lengyel népköztársaság és a román szocialista köztársaság küldöttsége is bejelentette, hogy a tapasztalatok alapján megkezdik az elektronikus számítógépek építéstájékoztatási felhasználásának kísérleteit. a világban nap mint nap megjelenő összes építésügyi információ feldolgozása egy országnak viszont még elektronikus gépekkel is rendkívül nagy feladat lenne. a kgst-országok közötti munkamegosztás azonban egyszerűsíti majd a munkát. így mindegyik kgst-ország más és más világrészben megjelenő építésügyi információkat dolgozna fel, a kész anyagot pedig egymás közt cserélnék. a szakértői értekezlet ezért is hangsúlyozta, hogy a kialakítandó gépi feldolgozású információcsere érdekében egységesíteni kell az adatokat rögzítő lyukszalagot, mágnes szalagot és egyéb információ-hordozó eszközöket. a kísérleteket most már szélesebb körben folytatják. a szakértők végül megállapodtak: a kgst-országok tájékoztatási központjainak májusban bukarestben sorra kerülő vezetői tanácskozását kéri fel, hogy a kgst építésügyi állandó bizottsága egyik fontos feladatuként javasolja az elektronikus számítógépek széles körű építéstájékoztatási alkalmazásának megvitatását. /mti/

.-.

16.00/ju

-38-

16⁰⁵ Dm
16⁰² Dm

bb 52. egy új találmány

vid-kz/tné bh si

1969. február 20.

csütörtöktől új eljárással készítik a kül- és belföldön egyaránt keresett lapos bányadrót köteleket a miskolci december 4. drótművekben. a találmánynak minősülő eljárást az üzem két dolgozója - Kaderják Gyula és Veinemer József - alakította ki. a lapos bányadrót köteleket eddig itthon is, külföldön is nehéz és lassú fizikai munkával kézzel varrták össze. a két felaláló a speciális készítmény gépi előállítását oldotta meg. gombnyomásra működő gépükkel nyolcórás műszakban 100 méter hosszúságu tűzött, lapos bányakötél állítható elő, míg a régi technológiával két munkás ugyanennyi idő alatt mindössze 18 méter készített jóval gyengébb minőségben. az új eljárással készített drótkötelet halimbán próbálták ki. kitűnően bevált. a szovjet szakemberek is megismerkedtek s kedvező véleményük alapján a szovjet külkereskedelem máris 200 tonnát rendelt belőle. egy tonna lapos bányakötélért négy tonna olyan acélhuzalt szállítanak, amelyet egyébként nyugati importból kellene beszerezniük. a másik külföldi megrendelő az ndk volt. az új technológiával készült bányadrót kötelet az idei nemzetközi vásáron is bemutatják annál is inkább, mivel tartósága miatt a több ország is érdeklődnek iránta. /mti/

.-.

bb 54. magyar „buvárakció”, a dráva jugoszláv területén

vid/kz bh si

1969. február 20.

magyar és jugoszláv vízügyi szervek képviselői tanácskoztak szerdán és csütörtökön pécsen a második világháború alatt felrobbantott barcsi vasúti hid maradványainak eltávolításáról. a hid jugoszláv területén lévő nyílásaiban ugyanis a roncseltávolítással kapcsolatban levert cölöpök még helyükön vannak. ezek árvédelmi szempontból veszélyt jelentenek, akadályozzák a víz lefolyását, a jég szabad elvonulását. a tárgyalás eredményeként jugoszláv kérésre a magyar árvízvédelmi központi szervezet különleges buvár részlege végzi el a mintegy 70-80 cölöp vizalatti elvágását és kiszedését. kedvező vizállás esetén a feladatot már a jövő hónapban megkezdik. /mti/

.-.

- 39 -

16.10/bh

16¹⁵ Dm
16⁰² Dm

bb 53. befejeződött a kgst-országok építéstájékoztatási szakértő-
inek budapesti értekezlete

t sb/gk-ju ie bs

1969. február 20.

a kgst-országok építéstájékoztatási szakértőinek budapesti értekezlete csütörtökön befejezte munkáját. a négynapos tanácskozáson az építéstájékoztatási munkák gépesítéséről, automatizálásáról tárgyaltak.

a megbeszélésekről nyilatkozott dr. Kovács László, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium tájékoztatási osztályának vezetője. elmondotta, hogy három ország - a német demokratikus köztársaság, csehszlovákia és Magyarország küldöttsége tartott beszámolót a tájékoztatás gépesítésére nemrégiben beszerzett különféle elektronikus számítógépek alkalmazásának kísérleteiről. a feldolgozandó építésügyi számítógépek alkalmazásának kísérleteiről. a feldolgozandó építésügyi információs anyagok száma ugyanis rendkívül gyorsan növekszik. a világon sok tízezer építési vonatkozású folyóiratot, könyvet, cikket, tudományos dolgozatot kell figyelni, ezekből kiválogatni a szükséges információt, majd tárolni és eljuttatni a szakembereknek, vezetőknél, hagyományos módon tehát már megoldhatatlan feladat lenne ennek az óriási adattömegnek a feldolgozása.

az elektronikus számítógépekkel végzett kísérletek azt igazolják, hogy a gépesítésnek ez az útja jó eredményekkel bíztat. így a szakértői értekezleten a lengyel népköztársaság és a román szocialista köztársaság küldöttsége is bejelentette, hogy a tapasztalatok alapján megkezdik az elektronikus számítógépek építéstájékoztatási felhasználásának kísérleteit. a világban nap mint nap megjelenő összes építésügyi információ feldolgozása egy országnak viszont még elektronikus gépekkel is rendkívül nagy feladat lenne. a kgst-országok közötti munkamegosztás azonban egyszerűsíti majd a munkát. így mindegyik kgst-ország más és más világrészben megjelenő építésügyi információkat dolgozhatja fel, a kész anyagot pedig egymás közt cserélnék. a szakértői értekezlet ezért is hangsúlyozta, hogy a kialakítandó gépi feldolgozása információcsere érdekében egységesíteni kell az adatokat rögzítő lyukszalagot, mágnes szalagot és egyéb információ-hordozó eszközöket. a kísérleteket most már szelesebb körben folytatják. a szakértők végül megállapodtak: a kgst-országok tájékoztatási központjainak májusban bukarestben sorra kerülő vezetői tanácskozását kéri fel, hogy a kgst építésügyi állandó bizottsága egyik fontos feladatánaként javasolja az elektronikus számítógépek széles körű építéstájékoztatási alkalmazásának megvitatását. /mti/

.-.

16.00/ju

-38-

16⁰⁵ Dm
16¹⁰ Dm

bb 52. egy új találmány

vid-kz/tné bh si

1969. február 20.

csütörtöktől új eljárással készítik a kül- és belföldön egyaránt keresett lapos bányadrót köteleket a miskolci december 4. drótművekben. a találmánynak minősülő eljárást az üzem két dolgozója - Kaderják Gyula és Veinémer József - alakította ki. a lapos bányadrót köteleket eddig itthon is, külföldön is nehéz és lassú fizikai munkával kézzel varrták össze. a két felaláló a speciális készítmény gépi előállítását oldotta meg. gombnyomásra működő gépükkel nyolcórás műszakban 100 méter hosszúságu tűzött, lapos bányakötél állítható elő, míg a régi technológiával két munkás ugyanennyi idő alatt mindössze 18 méter készített jóval gyengébb minőségben. az új eljárással készített drótkötelet halimbán próbálták ki. kitűnően bevált. a szovjet szakemberek is megszemléltek s kedvező véleményük alapján a szovjet külkereskedelem máris 200 tonnát rendelt belőle. egy tonna lapos bányakötélért négy tonna olyan acélhuzalt szállítanak, amelyet egyébként nyugati importból kellene beszerezniük. a másik külföldi megrendelő az ndk volt. az új technológiával készült bányadrót kötelet az idei nemzetközi vásáron is bemutatják annál is inkább, mivel tartósága miatt a tőkés országok is érdeklődnek iránta. /mti/

.-.

bb 54. magyar „buvárakció”, a dráva jugoszláv területén

vid/kz bh si

1969. február 20.

magyar és jugoszláv vízügyi szervek képviselői tanácskoztak szerdán és csütörtökön pécsen a második világháború alatt felrobbantott barcsi vasúti hid maradványainak eltávolításáról. a hid jugoszláv területén lévő nyílásaiban ugyanis a roncseltávolítással kapcsolatban levert cölöpök még helyükön vannak. ezek árvédelmi szempontból veszélyt jelentenek, akadályozzák a víz lefolyását, a jég szabad elvonulását. a tárgyalás eredményeként jugoszláv kérésre a magyar árvízvédelmi központi szervezet különleges buvár részlege végzi el a mintegy 70-80 cölöp vizalatti elvágását és kiszedését. kedvező vizállás esetén a feladatot már a jövő hónapban megkezdik. /mti/

.-.

- 39 -

16.10/bh

16¹⁵ Dm
17⁰² Dm

bb 55. két új óvoda-bölcsőde zalában

vid/kz/tné-ju bs

1969. február 20.

két új óvoda-bölcsőde készült el zalában. az egyik 60 személyes bölcsődéből és 100 személyes óvodából álló létesítményt nagykanizsa keleti városrészében csütörtökön adták át rendeltetésének. a másik hasonló nagyságú és elrendezésű óvoda-bölcsőde komplexumot néhány nap múlva nyitják meg zalaegerszeg herszoni városrészében. /mti/

--

bb 56. több nyugateurópai országba látogat a magyar kereskedelmi kamara elnöke

i sz/mn-ju ie bs

1969. február 20.

kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke csütörtökön párizsba utazott. résztvesz a nemzetközi kereskedelmi kamarák szövetségének félélvénként szokásos ülésén, ahol elsősorban kereskedelem-technikai kérdésekről tárgyalnak. ez lesz a magyar kereskedelmi kamara elnöke jelenlegi nyugat-európai útjának első állomása, onnan ugyanis londonba látogat, ahol résztvesz a londoni kereskedelmi kamara magyar tagozatának ülésén és az angol gyáriparosok szövetségének felkérésére előadást tart a magyarországon bevezetett gazdasági reform tapasztalatairól a szövetség kerekasztal-konferenciáján.

londonból hazajövet kallós ödön az nszk-ban működő kamarákat összefogó német ipari és kereskedelmi szervezet meghívásának eleget téve kölnbe látogat. /mti/

--

bb 57. garázsos szolgálati lakások a juhászoknak

vid/kz-ju bs

1969. február 20.

csongrád megyében a cserebökényi pusztán, a népszabadság termelőszövetkezetben husz szolgálati lakás készült el az állattenyésztési dolgozóknak, főleg juhászoknak.

/ folyt. köv./

16.12/ju

-40-

16.12.20
17.00 Dm

bb 57. / garázsos szolgálati ... 1. folyt./-ju

a kétszoba összkomfortos otthonra egyenkint kétszázezer forintot áldozott a közös gazdaság. valamennyi lakáshoz garázst is építettek. a távoli pusztán ugyanis nem luxus a személygépkocsi, amellyel husz-huszonöt perc alatt bejutnak a legközelebbi városba, szentesre. a tsz nyolcezres juhállományának gonózái jól keresnek és azt mondják, hogy ma már nem is igazi juhász az, akinek nincs autója. a gépkocsi vezetéshez az állattenyésztők családtagjai közül is többen szereztek jogosítványt. /mti/

--

bb 59. szolidaritási nagygyűlés nyiregyházán

vid/kz-ju bs

1969. február 20.

a dél-vietnami fegyveres erők egyesítésének 8. évfordulója alkalmából a hazafias népfront szabolcs-szatmár megyei bizottsága és a dohánybeváltó és fermentáló gyár csütörtökön szolidaritási nagygyűlést rendezett nyiregyházán. a környező üzemekből összesereglett dolgozók előtt kokas ferenc, az országos béketanács elnökségének tagja, a nyiregyházi tanárképző iskola tanszékvezető docense mondott beszédet. a gyűlésen részt vett és felszólalt nguyen dinh can, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének harmadtitkára, megjelent luu kiem, a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front budapesti állandó képviselőjének tagja. a beszédek elhangzása után a nyiregyházi dohánybeváltó és fermentáló gyár képviselői 24 ezer forintról szóló csekket adtak át a vietnami vendégeknek. az összeget az üzem dolgozói fizették be a vietnami nép megsegítésére. /mti/

--

16.20/ju

16.12.20

-41-

bb 63. / aláírták az ... 1. folyt./-ju

a megállapodás szerint a két ország belkereskedelme ebben az évben összesen 25 millió rubel értékű árut cserél egymással közvetlenül. a szovjet kereskedelem egyebek között építő- és gömbfát, cementet, étolajat, tranzistoros rádiót, hűtőszekrényt, porszívót, tejkonzervet szállít magyar ruházati cikkek, műanyagáruk, mosószeres, papíráruk, hálósákok, különféle italáruk ellenében. a szovjet fogyasztási cikkek mintegy 700 millió forint értékben gazdagítják a hazai ellátást, a választékot.

a megállapodás tartalmazza a oszszszk és a lett szovjet szocialista köztársaság kereskedelme és a magyar belkereskedelem közötti közvetlen választékcseréket is. ennek alapján mintegy két-két millió rubel értékű árut szállítanak egymásnak.
/mti/

--

bb 64. megnyilt a iii. országos bányász képzőművészeti kiállítás
vid-kz/tné-ju bs 1969. február 20.

csütörtökön a pécsi puskin művelődési házban vigh árpád, a bányaiipari dolgozók szakszervezetének titkára megnyitotta a bányász képzőművészeti szakkörök iii. országos kiállítását. hasonló rendezvény utoljára 10 esztendővel ezelőtt volt. a tárlaton az 1918-as polgári demokratikus forradalom, a kmp megalakulása és a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletre meghirdetett pályázatra beküldött művek legjobbjaikat láthatják az érdeklődők. a zsűri 180 pályamű közül hatvanat ítél alkalmasnak a kiállításra. a benevezett szakkörök közül a zsűri döntése szerint első a várpalotai, második a salgótarjáni, a harmadik a mecseki szénbányák képzőművészeti szakköre. egyéni és kollektív díjat kilencen kaptak. a mecseki szénbányák vállalat különdíját écsi török sándor kapta. /mti/

--

17.25/ju

-44-

h³⁰ /mti/

bb 67. kádár jános és focs jeno üdvözlő távirata a 65 éves kosziginhez

gk szb zs

1969. február 20.

a.n. koszigin elvtársnak, az szkp kb politikai bizottsága tagjának, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének,

m o s z k v a

kedves koszigin elvtárs!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány, a magunk és az egész magyar nép nevében forró szeretettel köszöntjük önt 65. születésnapján.

népünk, hazánk kommunistái az ön személyében az szkp és a szovjet állam egyik kiváló vezetőjét tiszteli, akinek tevékenysége összeforrott azokkal a kimagasló sikerekkel, amelyeket a szovjet nép a kommunizmus építésében, a szovjet állam lenini külpolitikájának valóraváltásában elért. a magyar nép, pártunk tagjai úgy ismerik önt, mint a szovjet és a magyar nép közötti testvéri barátság és minden oldalu szocialista együttműködés további erősítésének kiemelkedő harcosát.

kívánjuk önnek, kedves koszigin elvtárs, hogy magas posztján továbbra is jó egészségben folytassa felelősségteljes munkáját a szovjet állam felvirágzása, népeink testvéri barátságának elmélyítése és a világbéke megszilárdítása érdekében.

elvtársi üdvözléssel:

kádár jános,

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára,

focs jeno,

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke.

budapest, 1969. február 20.
/mti/

--

17.42/szb

-45-

h³⁰ /mti/
h²⁰ /mti/

bb 65. cseterki Lajos látogatása a komplex-nél

i sz/mné-ju le la

1969. február 20.

cseterki Lajos, az elnöki tanács titkára csütörtökön dr. bakos zsigmondnak, a vi. kerületi pártbizottság első titkárának társaságában felkereste a komplex külkereskedelmi vállalatot, ahol kiss István vezérigazgató és böröcz Istvánné, a pártbizottság titkára fogadta. cseterki Lajos találkozott a vállalat gazdasági párt- és tömegszervezeti vezetőivel, akik tájékoztatták a komplex tevékenységéről. ezt követően cseterki Lajos párt-napi előadást tartott az időszerű gazdasági feladatokról és nemzetközi kérdésekről. /mti/

--

bb 66. holttest a kutban

vid-ju ká la

1969. február 20.

szekszárdon holtan találták dr. braun Mihályt, a tolna megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának helyettes vezetőjét, a lakásának szomszédságában lévő kutban. dr. braun Mihály a múlt héten pénteken tűnt el lakásáról. a rendőrségi vizsgálat folyamatban van. /mti/

--

17.50/ju

- 46-

14.55/120

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i h i v a t a l o s k ö z l e m é n y e k

1969. február 20.

bb 68. a minisztertanács ülése

-ju la

1969. február 20.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. a kormány elnöke tájékoztatást adott Kádár Jánosnak, az MSZMP központi bizottsága első titkárának moszkvai tárgyalásairól. ezek során áttekintették a nemzetközi politika legfontosabb problémáit, a két országot kölcsönösen érintő ügyeket, így a gazdasági kapcsolatok alakulását. megállapították, hogy valamennyi alapvető kérdésben teljes a nézetazonosság. a minisztertanács a tájékoztatót jóváhagyólag tudomásul vette és határozatot hozott magyarországi és a Szovjetunió közötti árucserreforgalom bővítésére.

Fock Jenő tájékoztatta a minisztertanácsok Mika Spiljak Jugoszláv kormányfővel folytatott tárgyalásairól. a minisztertanács megállapította, hogy a tanácskozások hasznosak és eredményesek voltak, hozzájárultak a nézetek tisztázásához és a két ország kapcsolatainak továbbfejlesztéséhez.

a kohó- és gépipari miniszter beszámolt indiai és ceyloni utjának tapasztalatairól és tárgyalásainak eredményeiről. a minisztertanács a jelentést elfogadta.

/ folyt. köv. /

18.00/ju

18.00/120

-1-

bb 68. / a minisztertanács ... 1. folyt./-ju

az igazságügyminiszter előterjesztése alapján a kormány határozatot hozott a jogszabályalkotás, továbbá az ügyintézés egyszerűsítésére és továbbfejlesztésére. a minisztertanács az igazságügyminiszternek, valamint az okisz elnökének és a szövetség elnökének együttes javaslatára rendezte a kisipari, a fogyasztási, a takarékos- és lakásszövetkezeteknek és ezek szövetségeinek jogi helyzetét.

a nehézipari és a belügyminiszter, valamint az országos bányaműszaki főfelügyelőség elnöke jelentést tett a szénsavtermelő vállalat répcelaki üzemegységében bekövetkezett robbanással kapcsolatban végzett szakértői vizsgálat megállapításairól. a kormány a jelentést megvitatta és tudomásul vette, hogy a felelősök ellen büntető eljárás indul. határozatot hozott arra, hogy - a biztonságos üzemeltetés feltételeit betartva - fokozatosan meg kell indítani a termelést. a népgazdaság szénsavszükségletét addig is biztosítani kell, amíg az üzem nem tud ismét teljes kapacitással működni; a hiányt - a külföldi kinnálattal nyújtotta lehetőségekhez képest - importból kell pótolni. a kormány felhívta a nehézipari minisztert, hogy gondoskodik a rendelkezésre álló mennyiségek tervszerű elosztásáról.

/mti/ a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt.

--

18.03/ju

18.03.03

-2-

bb 69. losonczi pál,

gk zs bh la

1969. február 20.

az elnöki tanács elnöke csütörtökön hivatalában fogadta m. zsamszrant, a mongol népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

zsamszran nagykövet átadta losonczi elvtársnak zs. szambunak, a mongol népköztársaság nagy népi hercege elnökének meghívását. /mti/

--

bb 70. losonczi pál,

gk zs bh la

1969. február 20.

az elnöki tanács elnöke csütörtökön bucsulátogatáson fogadta ya doumbiát, a mali köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

--

bb 71. losonczi pál,

gk zs bh la

1969. február 20.

az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte ahmed sekou touré guineai köztársasági elnököt, a magyar-guineai diplomáciai kapcsolatok létrejöttének 10. évfordulója alkalmából. üdvözlő táviratot küldött péter jános külügyminiszter is dr. louis l. béavogui guineai külügyminiszternek. /mti/

--

18.03.03
18.03.03

- 47 -

bb 72. bűnvádi eljárást indítanak a répcelaki robbanás fő felelősei ellen - a vizsgáló bizottság vezetőjének nyilatkozata

i tz/hné-ju ie la

1969. február 20.

a répcelaki robbanással kapcsolatos szakértői vizsgálat eredményéről kreffly gábor, az országos bányaműszaki főfelügyelőség elnökhelyettese, a vizsgáló bizottság vezetője, - a minisztertanács üléséről kiadott hivatalos közleményen túlmenően - a következő részleteket mondotta el az mti munkatársának.

- a bizottság, amelyet az országos bányaműszaki főfelügyelőség, a nehézipari minisztérium, valamint a bányaiipari dolgozók szakszervezete hívott életre, munkájába külső szakértők egész sorát vontta be. részt vettek a vizsgálatban a vasipari kutató intézet, az erőműjavító és karbantartó vállalat, a vegyipari műveket tervező vállalat, valamint a budapesti műszaki egyetem vegyipari gépek és mezőgazdasági iparok tanszékének szakemberei.

- a bizottság feladata a robbanás okának vagy okainak felderítése volt. ebből a célból a bizottság alapos helyszíni vizsgálatokat végzett, 75 tanút hallgatott ki, az illetékes kutatóintézetek pedig a legkorszerűbb eljárásokkal vizsgálták meg a felrobbant tartályok szétrepült darabjainak, szerkezeti részeinek anyagát.

- amint a vizsgálat eredményeiről nyilvánosságra hozott közlemény is megállapítja, a robbanás legfőbb oka az volt, hogy 1961-ben a most felrobbant két tartályt a dunántúli kőolajipari gépgyárban az eredetileg tervezet ötvöztött acél helyett közönséges szénacélból készítették el. ez az acél ugyanis csak fagyponthoz feletti hőmérsékleten képes nyomás alatt a rugalmas alakváltozásra - természetesen ebben az esetben is csak megadott határokon belül - fagyponthoz alatti hőmérsékleten azonban „elridegedik”, és rideg állapotban egyetlen mikroszkópikus repedés is kiinduló pontja lehet a további törésnek.

/ folyt. köv. /

18.25/ju

18²⁵ ju

1950-Dm

-48-

bb 72. / bűnvádi eljárást... 1. folyt./-ju

már pedig a szénsav tisztításának szükségszerű velejárója a fagyponthoz alatti hőmérséklet. annak tehát gyakorlatilag alig van jelentősége, hogy - amint kiderült - a szénsav nem egyszer befagyott a tartályokba, ami feltételezi a mínusz 80 fokos hőmérsékletet, mert az anyag alkalmatlansága folytán a robbanást az engedélyezett 15 atmoszféránál jóval kisebb nyomás is már a megengedett mínusz 30 fokos hőmérsékleten kiválthatta.

- a helytelen szerkezeti anyag alkalmazása miatt a felelősség - hivatkozott kreffly gábor a bizottság megállapítására - a dunántúli kőolajipari gépgyár 1960-ban volt termelési osztályvezetőjét és a répcelaki vállalat akkori főmérnökét terheli. ellenük az országos bányaműszaki főfelügyelőség a bűnvádi eljárás megindítását javasolja.

- a tartály-robbanásban szerepet játszhatott a buvónyílás lemezanyagának meg nem felelő hengerlése is, ami azonban szorosan összefügg az alkalmatlan acélféleség felhasználásával. viszont a buvónyílás helytelen konstrukciójaért a tartálytervezője, a hegesztési varratok feszültségmentesítő hőkezelésének elmulasztásáért a gépgyár termelési és műszaki ellenőrzési osztályának vezetője a felelős, azért pedig, hogy a tartályban az üzemi nyomás esetenként túllépte a megengedett értéket, a szénsavtermelő vállalat termelési és üzemfenntartási osztályának vezetőjét, a szénsavtisztító üzem vezetőjét, továbbá négy művezetőjét a tmk főművezetőjét és művezetőjét terheli a felelősség. ellenük az országos bányaműszaki főfelügyelőség egyelőre szabálysértési eljárást indít, de ha büntető jogszabályokba ütköző cselekmények vagy mulasztások gyanúja merül fel, természetesen megtesszük a lépéseket a bűnvádi eljárás megindítására is.

répcelakon egyébként - fejezte be tájékoztatását kreffly gábor - a részleges, a gyár korábbi kapacitásának harmadát elérő termelés előreláthatólag az első félév végén megkezdődik és remény van arra, hogy az év végén helyreáll az üzem teljes termelési kapacitása. /mti/

--

18.35/ju

18³⁵ ju

1950-Dm

-49-

bb 73. a mirköz hűtőberendezéseinek kiállítása

t sz/tm-ju ie la

1969. február 20.

bár az időjárás pillanatnyilag nem különösebben kívánja meg, de a tavasz, illetve a nyár közeledte sürgeti, hogy a kereskedelem idejében gondoskodjék az üzletek, vendéglátóhelyek számára szükséges hűtőberendezésekről. ezt kívánja megkönnyíteni az a kiállítás, amely csütörtökön nyitja meg a műszaki árut értékesítő vállalat / rudas lászló utcai bemutató termében. a mirköz ktsz mutatja be a kereskedelem és vendéglátóipar képviselőinek legújabb gyártmányait. az eddiginél jóval többféle méretben, és variációban készítik a hűtőpultokat, italhűtőket. a szövetkezet évente 3-4 ezer hűtőpultot készít, ennek egy része exportra kerül. 1968-ban a mirköz 170 millió forint értékű gyártmányából 100 millió forint értékűt adott át értékesítésre a külkereskedelemnek.

a szövetkezet több külföldi céggel tárgyal az új gyártmányok exportjáról, sőt kooperációkról is. osztrák céggel hűtőberendezések kooperációs gyártását tervezik, s szó van arról, hogy indiaival létrehozandó közös vállalatban diesel-próbapadokat készítenek. /mti/

--

bb 77. chopin est a lengyel kulturában

i fe/mné-ju la

1969. február 20.

chopin halálának 120. évfordulója alkalmából csütörtökön este hangversenyt rendeztek a lengyel kultura nagymező utcai székházában. a nagy lengyel zeneszerző műveit elzbieta sobkovicz varsói zongoraművész nő tolmácsolta. /mti/

--

18.50/ju

18.55 /no

-50-

bb 74. tovább tart az enyhe idő

i sb/tr se bh la

1969. február 20.

a meteorológiai intézet tájékoztatása szerint európa időjárás választóvonala londonon, berlinen, krakkón át a krim félsziget irányába húzódik. ettől a választóvonalától délre az óceáni szubtrópusi tájakon és a földközi tenger térségében felmelegedett enyhe, páradus légtömegek észak felé áramlanak és hatásukra sokfelé esik az eső. az éjszakai fagyok nagyrészt megszüntek, a nappali hőmérséklet pedig több fokkal az évszaknak megfelelő átlagnál melegebb. csütörtökön délben párizsban 11, marseille-ben 13, rómaiban 14, és görögország területén 17 fokig melegedett fel a levegő. az időjárás választóvonalától északra továbbra is a tél az uralkodó. többfelé havazik és a hőmérséklet az évszaknak megfelelő átlagnál 2-4 fokkal, helyenként 5-7 fokkal is alacsonyabb. többek között csütörtökön délben stockholmban mínusz 5, leningrádban mínusz 8, moszkvában mínusz 7, és minszkben mínusz 10 fokot mértek.

magyarország területe a melegebb déli zónához tartozik. mérsékelt, helyenként erős déli széllel enyhe légtömegek áramlanak az országba. csütörtökön délben országszerte esett az eső. általában 2-3 fokig, sopronban pedig 10 fokig emelkedett a hőmérséklet, s még a kékestetőn is plusz 1 fokot mértek. a balassagyarmat szolnok és berettyóújfalui vonalától északkeletre levő területeket már nem borítja összefüggő hótakaró. nyugat felé vastagodik a hóréteg, sopronban 46, és szentgotthárdon 30 centiméter vastag a hó.

péntek estig erősen felhős, párás, enyhe idő várható, többfelé esővel, élénk, helyenként erős déli-délnyugati széllel. éjszaka 0 és plusz 5 fok körüli legalacsonyabb hőmérsékleti értékekre lehet számítani, nappal viszont a felmelegedés elérheti az 5-10 fokot. ez az időjárás nem enyhébb a szokásosnál, tulajdonképpen az előző napok szokatlan hidege után visszazökkent a rendes kerékvágásba. a távolabbi kilátások is azt ígérnek, hogy tart az enyhe idő. a hétfőig számított prognózis szerint az éjszakai legalacsonyabb hőmérséklet kezdetben 0 és plusz 5 fok, később 0 fok körül várható, napközben pedig 6-11 fokos felmelegedésre lehet számítani. /mti/

--

-51-

19.39 bh

19.55 /no
20.30 Dny

bb 75. polski-fiat és ford kocsik a magyar piacon - a tőkés import-autók árváltozásai - tájékoztató a gépkocsi ellátás helyzetéről, terveiről

t kf/kf szb ie

1969. február 20.

csütörtökön délután a merkur vállalat központjában csüri istván vezérigazgató tájékoztatta a sajtó képviselőit a személygépkocsi ellátás helyzetéről, az ezzel kapcsolatos tervekről és gondokról.

hazánkban mintegy 163 000 - 165 000 személyi tulajdonban levő gépkocsit tartanak nyilván. ez viszonylag kevés mind a gazdaságilag fejlettebb országokhoz, mind a belső kereslethez képest. hazánkban, ellentétben a többi szocialista országgal, nem tervezik a gépkocsigyártás, vagy összeszerelés bevezetését, hanem különböző intézkedéseket tesznek a behozatal növelésére. ennek érdekében kapcsolódunk be például személygépkocsi alkatrészek és felszerelési cikkek szállításával más országok gépkocsigyártásába. mint ismeretes, a szovjetunióval létrejött a kooperációs megegyezés szerint a szovjet fiatokat - a zsigulikat - már ennek alapján szállítják. tárgyalások kezdődtek, illetve terveznek hasonló együttműködést az ndk-val, csehszlovákiával és jugoszláviával.

az eddigi beszerzési lehetőségeket kereskedelmünk kihasználta. ennek eredménye egyebek között, hogy míg az előző öt-éves tervben 48 000 gépkocsi került forgalomba, a mostaninak első három évében már csaknem hatvanezer. azt tervezik - s ehhez meg is van a reális lehetőség -, hogy 1969-ben és 1970-ben további 55 000 - 60 000 gépkocsit importálnak. az idén a lakosság részére mintegy 20 000 személygépkocsi forgalombahozását tervezik, s ennek nagyrészt magánjogi szerződésekkel már lekötötték. egyebek között 4 200 trabant, 4 000 wartburg, 1 800 skoda, 1 400 moszkvics várható. kilátás van azonban mind a szovjet, mind a csehszlovák partnerekkel még további szerződések kötésére. már lekötötték 1 000 polski-fiatot is, s az első szállítmányt márciusban - áprilisban várják.

tőkés importból újdonságként 500 ford escort kocsi érkezik. a napokban egyeztek meg a külkereskedelemmel közösen a fiat céggel nyolcszáz 850-es típusú és kétszázötven 500-as típusú kocsi szállítására, a francia renault céggel létrejött megegyezés szerint pedig 500 autó érkezik az idén.

/folyt.köv./

-52-

19.45/szb

19.45/mo
20.30/Du

bb 75. /polski-fiat... 1. folyt./-szb

az erőfeszítések azonban sajnos egyelőre nem enyhítik a kocsihiányt. jelenleg több mint 37 000 kielégítetlen megrendelést tartanak nyilván, s trabantra már csak 1972-re, wartburgra pedig 1971-re tudnak megrendelést előjegyezni. valamivel kedvezőbb a helyzet a moszkvicsnál és a skodánál, amelyekből előreláthatólag még az idej megrendeléseket is teljesíteni tudják. a tőkés import kocsikra változatlanul nem vesznek fel előjegyzést. a beérkező autókat elsősorban azoknak ajánlják fel, akik valamelyik szocialista országban gyártott típust már megrendelték.

a vezérigazgató bejelentette, hogy február 17-től, hétfőtől megváltozott néhány tőkés országból származó kocsi ára. a múlt évi általános termelési és fogyasztói árrendezés ugyanis a személygépkocsikat nem érintette, s ezeket az autókat olcsóbb áron értékesítették mint amely a tőkés importot gazdaságossá tenné. az új fogyasztói árak ezt a helyzetet szüntetik meg. az árváltozások a fiat 500-as típusu kocsikat nem érinti, ezek ára változatlan akik tehát rendeltek a többi nyugati típusu kocsikból azokért, még a régi árat fizetik.

a vezérigazgató külön beszélt arról, hogy január 1-e óta a merkur feladata a közületi személygépkocsi forgalom lebonyolítása is. sajnos e tekintetben sem kedvezőbb a helyzet. közületi igényekre a népgazdasági tervben előírt kontingens alapján 5 500 személygépkocsit importálnak, s ehhez 4 200-ra már szerződést kötöttek. ezzel szemben a közületektől is több, mint 6 000, megrendelést tartanak nyilván. a fő problémát a volga típus iránti nagy igény okozza. várható viszont, hogy warszawából az eddigieken felül is tudnak beszerezni. a vállalat számára kötelezően előírt termékforgalmazási rend értelmében tőkés importból származó új gépkocsit közületeknek nem adhatnak el.

végül a vezérigazgató elmondotta, hogy az erőfeszítések ellenére a következő 2-3 évben nem lehet számottevő javulást várni a gépkocsi ellátásban. a gondokat majd csak a szovjet zsigulik szállítása enyhíti majd, hiszen ebből a típusból 1971-ben 8 200-ra, 1972-től pedig 12 000-13 000-re lehet számítani. /mti/

.-

19.52/ju

-53-

19.52/mo

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 68. sz. hírünk / a minisztertanács... / 1. folyt. bekezdésének 3-4 sorában a szöveg helyesen:

bekövetkezett robbanással kapcsolatban

/mti/
--

bb 80. a szivattyu üzemzavara okozta budán a csütörtöki vízhiányt

i sl/tm-ju ie la 1969. február 20.

csütörtökön az esti órákban a várnegyed, továbbá pasarnét és a xi. kerületben a déli vasuttól nyugatra eső városrész magasabban fekvő épületei nem kaptak vizet. mint a vízművek ügyeletén elmondották, a vízhiányt a buda-ujlaki gépház egyik gyorsító szivattyujának üzemzavara okozta. nem tudtak kellő mennyiségű vizet továbbítani a krisztinai, illetve a vári medencébe, a medence vize nagy mértékben lepadt. a szakemberek azonnal megkezdték a hiba kijavítását, s péntek reggelre helyreállítják a normális vízszolgáltatást. /mti/

bb 77. időjárásjelentés

tr-ju la 1969. február 20.

a meteorológiai intézet jelenti február 20-án, csütörtökön este:

enyhe, szeles idő

várható időjárás péntek estig: jobbra felhős, párás, enyhe idő, többfelé esővel. élénk, helyenként erős déli-délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 5-10 fok között. /mti/

--

-54-

19.15/ju

18⁰⁰ /mo
20⁴⁰ Du

a szerkesztőségek figyelmébe !

la/tr/-s la

1969. február 20.

a mai bb 65-ös számú hír / cseterki lajos látogatása a komplex-nél/, első sorától a szöveg helyesen:

cseterki lajos, az elnöki tanács titkára csütörtökön hajnal györgynének, a vi. kerületi pártbizottság titkárának társaságában felkereste..../mti/

--

bb 76. utasítás a hótakarítóknak, felszólítás a házfelügyelőknek: sürgősen szabadítsák meg a hótól a víznyelőket

i hbj?/gg-ju ie la 1969. február 20.

budapesten szinte egész területén - a gyors olvadás következtében - az utcákon hatalmas tócsák keletkeztek, általában nagyon nehéz átjutni, száraz lábbal, az átkelőhelyeken. a hólé nem tud ugyanis lefolyni a folyókákra és a víznyelőkhöz. a csatornázási művek arra hívtakozik; időben felhívták a házfelügyelők figyelmét, takarítsák a járdaszegély melletti folyókákat, tegyék szabadabbá a víznyelőket. budapesten körülbelül 45.000 víznyelőt tartanak számon, s a csatornázási művek nincs és nem is lehet berendezkedve arra, hogy ezt mind gyorsan kitakarítsa. ahol dugulás van, ott négy nagyteljesítményű, úgynevezett magasnyomású géppel valószínűleg szétbontják a dugókat, - takarítást azonban nem vállalhatnak. a tócsaképződést különösen a mellékutvonalakon csak a házfelügyelők gondossága akadályozhatja meg.

a fővárosi köztisztasági hivatal utasította a hótakarító munkásokat különösen a főutvonalakon és átkelőhelyeken segítsék a járdaszegélyek mellett a folyókák kialakítását, ez annál is indokoltabb, mert a fővárosi köztisztasági hivatal is ludas, abban, hogy nem vezet folyóka a víznyelőkhöz, illetve, hogy azok eltömődtek, hiszen az ekézés során a havat a járdaszegély mellé tolják, és arra már nem volt erő, hogy kialakítsák a folyókákat. most azonban már lényegesen kedvezőbb a helyzet tehát erre is lehet erőket összpontosítani, a fővárosi köztisztasági hivatal egyébként tovább folytatja a főutvonalokról a prizmákba rakott hó elszállítását. /mti/

--

19.57/ju

-55-

20⁰⁰ /mo

bb 78. mérsékelték az árvízvédelmi készültséget - eredményesen dolgoznak a jégtörők a tiszán és a berettyón

ö sb-vid/tr szb ie

1969. február 20.

a szerda-csütörtöki enyheség és csapadék a vártnál kevesebb vizutánpótlást adott a folyóknak. így a vízügyi igazgatóságok a lónyai csatornán, a turon és a taktán megszüntették, a berettyón, a fehér körösön és a tarnán pedig másodfokú elsőfokúra mérsékelték az árvízvédelmi készültséget. egyedül a krasznán emelkedett a víz, s ezért elrendelték a másodfokú árvízvédelmi készültséget. ágerdőmajornál szerda reggeltől csütörtök délutánig 63 centiméterrel áradt a kraszna, de a romániai vízügyi szolgálat jelzése szerint a legfelső szakaszon megkezdődött az apadás, s péntekre már a magyar területen is a vízszint csökkenése várható.

az áradásoktól felszaggatott jégpáncél törmelékei még több folyón gondot okoztak. ezért az árvíz- és belvízvédelmi központi szervezet osztagai csütörtökön is dolgoztak. a tiszai dombrádi szakaszán egy és másfél méter vastagon összeroldott jeget, és a bottyán csatorna jégpáncélját robbantották. a tokaji kőbányászok járőr-osztaga is robbantásokkal segítette a tarnán összezsúfolódott jég elbontását, hogy szabad utat nyisson a víznek. szeghalom térségében a berettyón felhalmozódott jégtáblákat a győri vízügyi igazgatóságtól kölcsön kaptak két kis jégtörő hajó aprítja. a kis jégtörők eredményesen dolgoznak, így a robbantóosztagnak csütörtökön már nem kellett beavatkoznia a munkába. gyorsan haladnak a tiszán a miskolci vízügyi igazgatóság jégtörő hajói is. a három hajó csütörtökön már zalkod térségében dolgozott, tehát tiszalök és zalkod között már felszabadulta a folyó jégpáncélját.

az enyheség és az eső miatt sokan arra számítottak, hogy megáradnak a nyugat-dunántúli patakok. az ausztriai vízügyi szolgálattal szoros kapcsolatban álló nyugatdunántúli vízügyi igazgatóság azonban csütörtökön jelentette, hogy nem áradtak meg a folyók és patakok. a vízszint is általában mindenütt alacsony, s így a nagyobb olvadással várható víz is baj nélkül levonulhat a patakok és folyók medrében. /mti/

--

20.02/ju

-56-

20⁰⁵ M

bb 81. a magyar kereskedelmi kamara

gg-ju ie la

1969. február 20.

marketing szakbizottsága csütörtökön tartotta alakuló ülését a pamutnyomóipari vállalatnál. a szakbizottság elnöke vég lászló a pamutnyomóipari vállalat vezérigazgatója lett, társelnöke rédei jénő, a konjunktúra- és piacutató intézet igazgatója. az alakuló ülésen megtárgyalták és elfogadták a szakbizottság munkaprogramját. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe !

la/-s

1969. február 20.

mai bb 77.számú hírünket / chopin est a lengyel kultúrában /

v i s s z a v o n j u k !

/mti/

--

bb 82. ülést tartott a budapesti pártbizottság

zs/tr-ju la

1969. február 20.

csütörtökön kibővített ülést tartott a budapesti pártbizottság. a tanácskozáson részt vett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, biszku béla, a központi bizottság titkára a politikai bizottság tagjai és tóth mátyás, a központi bizottság osztályvezetője.

a tanácskozás résztvevői az ülés előtt írásos jelentést kaptak kézhez, amelyben a pártvégrehajtó bizottság beszámolt az mszmp ix. kongresszusa óta végzett munka eredményeiről, a főváros jelenlegi gondjairól és a közeljövő feladatairól. az ülést venéczi jános, a budapesti pártbizottság titkára nyitotta meg. németh károly, a politikai bizottság póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára szóbeli kiegészítést fűzött a jelentéshez.

/folyt. köv./

ke 20⁰⁰

-57-

bb 82. / ülést tartott... 1. folyt./-ju

németh károly egyebek közt hangsúlyozta:

- megállapíthatjuk, hogy a ix. kongresszus határozatait igazolta az élet. a politika, amelyet a kongresszus megerősített és továbbfejlesztett, élvezi a főváros lakosságának bizalmát és támogatását. eredményes munkával eltöltött két esztendő t hagyunk magunk mögött. az elért eredményekért itt a fővárosban is mindennek előtt a munkásosztályt, a dolgozókat, s nem utolsósorban párttagságot, a különböző területeken dolgozó vezetőket és aktivistákat illeti az elismerés, azokat, akik mindig vállalták a munka nehezét.

a továbbiakban foglalkozott a gazdasági reform bevezetésének tapasztalataival. emlékeztetett arra, hogy a reformot a párt kezdeményezte, kidolgozását és bevezetését a párt irányította. a referátum aláhúzza, hogy budapest gazdasági élete a kongresszuson megjelölt irányban fejlődött. az elmúlt két évben kilenc százalékkal növekedett az ipari termelés 8.5 százalékkal emelkedett a szocialista ipar termelékenységé. a termelés és szükségletek összhangja azonban még mindig nem megfelelő és nagy eltéréseket takar a termelékenység átlagos növekedése is. a múlt évben nem emelkedett az egy munkásra jutó termelés.

hangsúlyozta németh károly, hogy ez az év a tavalyinál nehezebb feladatokat állít a budapesti dolgozók elé. most már erőteljesebben jutnak érvényre azok a közgazdasági szabályozók, amelyek a reform első esztendejében még nem tudták hatásukat teljes mértékben kifejteni. a budapesti pártbizottság első titkára elismeréssel szólt a fővárosi üzemek, vállalatok, intézmények gazdasági vezetőiről, akiknek nagy többsége megbizonyította, hogy az új körülmények közepette is tud eredményesen és jól dolgozni gazdaságpolitikai céljaink megvalósításán. németh károly végül a dolgozókról való gondoskodásról beszélt.

/ folyt. köv./

HC 22 4

-58-

bb 82. / ülést tartott... 2. folyt./-szb

kiemelte: e gondoskodás nem csupán a nagyobb nyereségrészesedés biztosítását jelenti, hanem az üzemi balesetvédelmet, a lakásépítési akciók támogatását, és sok egyéb tennivalót. befejezésül a gyakran tapasztalható fegyelmezetlenség ellen emelt szót. mint mondta, a dolgozók túlnyomó többsége a rend és a fegyelmezett munka híve. e nagy többség elítéli a fegyelmezetlenséget.

németh károly szóbeli előterjesztése után megkezdődött a vita a jelentés felett. felszólalt a vitában borbély sándor, a XXI. kerületi pártbizottság első titkára, bozsik józsef, a XI. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, kazimir károly, a thália színház főrendezője, dr. pál lénárd, a központi fizikai kutató intézet első igazgatóhelyettese, takács jenő, a XII. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, dr. csendes károly, a legfőbb ügyész helyettese, kovács ottó a II. kerületi pártbizottság első titkára, ádám józsef, a XVI. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke.

a vita elsősorban gazdaságpolitikai és várospolitikai kérdéseket ölelt fel. a felszólalók kommunista felelősségtudattal vizsgálták: kerületük, vagy munkahelyük kommunistái, hogyan hajtották végre a IX. kongresszus határozatait. egyöntetű megállapítás volt, hogy az élet igazolta a IX. kongresszus határozatait és a dolgozók tevékenyen segítik e határozatok végrehajtását. többen is szóvártatták azonban, hogy találkozhatunk még önzéssel, közömbösséggel, anyagias magatartással, jogtalan előnyök hajszolásával. a felszólalók elítélték az eféle magatartást és hangoztatták, hogy elsősorban a kommunistáknak kell mindenütt a lehető leghatározottabban fellépniök a törvénytelen előnyöket önmaguknak követelőkkel szemben, tekintet nélkül rangjukra, beosztásukra. foglalkoztak a felszólalók a pártszervezetek feladataival, pártpolitikai kérdésekkel is.

felszólalt a vitában kádár jános is.

/folyt.köv./

HC 22 4

-58-

bb 83. olasz berendezéseket vásárolnak a nyergesujfalui új szintetikus szál gyárhoz - aláírták a chemokomplexnél a ...
/mtl/

la-ju la

1969. február 20.

a magyar viscosagyár megbízásából csütörtökön szerződést írt alá budapesten a chemokomplex külkereskedelmi vállalat az olaszországi snia viscosa céggel. a nyergesujfalui üzem széleskörű piackutatás alapján a milanoi vállalat ajánlatát tartotta a legkedvezőbbnek és tőle vásárolja meg új poliakrilnitril üzeméhez a gépi berendezéseket és a gyártási eljárást. az új gyárat 1972-ben helyezik üzembe. évente ötezer tonna, a gyapjuhoz hasonló szintetikus vágott szálát állítanak majd elő. az alapanyagot egy előző megállapodás értelmében az ausztriai ösv vegyikombinátiótól vásárolják és cserébe kész szálát adnak majd.
/mtl/

--

bb 82. / ülést tartott ... 3. folyt./-ju

emlékeztetett arra, hogy a IX. kongresszus szocialista fejlődésünk minden lényeges, időszerű kérdését napirendre tűzte és azokban megfelelő döntéseket hozott. nyomban hozzáláttunk a kongresszus határozatainak végrehajtásához, és sok mindent meg is valósítottunk már. azt természetesen nem mondhatjuk, hogy mindent, mert a határozatok végrehajtásához hosszabb idő szükséges. a kongresszus határozatai a párttagság, a dolgozó osztályok, egész népünk részéről megértésre és támogatásra találtak.

a továbbiakban néhány külpolitikai kérdésről szólt kádár jános. hangsúlyozta, hogy a IX. kongresszuson kialakított külpolitikánk alapja: a magyar népköztársaság, mindenekelőtt a szovjetunióval, a varsói szerződés országaival harcol együtt nemzetközi céljaink megvalósításáért. nemzetközi sikon szolgáljuk a társadalmi haladást, a népek szabadságharcát. célunk egy új világháború megakadályozása, a béke, és a népek biztonságának megszilárdítása. rámutatott: most, két esztendő elteltével megállapítható, hogy pártunk és kormányunk ezt a külpolitikát folytatja, s ennek megfelelően lép fel a nemzetközi életben minden döntő és aktuális kérdésben. e külpolitikának megfelelően a magyar népköztársaság teljes erővel támogatja a vietnami nép történelmi harcát, amelyet az amerikai agresszorok és csatlósai ellen vív. e harc - mint közismert - új szakaszba jutott azáltal, hogy az agresszorok tárgyalóasztalhoz kényszerültek.

/ folyt. köv./

-60-

21. 12/34 Hc 22 9

bb 82. / ülést tartott... 4. folyt./-ju

a IX. pártkongresszus külpolitikai irányvonalának megfelelően hazánk fellépett az időközben bekövetkezett izraeli agresszióval szemben, azért, hogy a közel-keleti helyzet az igazságnak, a népek szabadságharcának, jogainak megfelelően rendeződjék.

a továbbiakban részletesen szólt az európai biztonság kérdéséről, hangsúlyozva, hogy az európai biztonság központi problémája a német kérdés. e kérdésnek most, napjainkban különös aktualitást ad a német szövetségi köztársaság vezető köreinek az elhatározása, hogy nyugat-berlinben rendezik meg az elnökválasztást. ez az elhatározás közönséges provokáció. a nyugat-német vezető körök is jól tudják, hogy ezzel a döntéssel semmiképpen sem jutnak közelebb agresszív céljukhoz, mert sem berlin, sem nyugat-berlin nem lesz soha az imperialistáké. a magyar népköztársaság, a többi szocialista ország és európa más hataladó erői teljes mértékben támogatják a német demokratikus köztársaság békepolitikáját és harcolnak a nyugat-német revansista törekvések ellen.

a csehszlovákiai eseményekről szólva kádár jános hangsúlyozta: pártunk, kormányunk, a magyar munkásosztály, a magyar dolgozó nép minden helyzetben, a csehszlovákiai fejlemények minden fázisában kizárólag és egyedül abból a meggondolásból, annak érdekében lépett fel, hogy a szocializmus és a népek biztonságának érdekeit védelmezze. amikor ezek veszélybe kerültek, más testvérországokkal együtt habozás nélkül cselekedtünk. nem volt, nincs más szándékunk és célunk, mint az, hogy a csehszlovák kommunistákkal, a szocializmus csehszlovákiai híveivel együtt harcoljunk közös nemzetközi céljainkért, amelyek biztosítják csehszlovákiában és magyarországon a nyugodt és biztonságos szocialista fejlődést.

/ folyt. köv./

Hc 22 9

bb 82. / ülést tartott... 5. folyt./-ju

ezután kádár jános belpolitikai, gazdaságpolitikai kérdésekről szólt.

hangsúlyozta, hogy a párt a reformot is eszköznek tekintti, nem pedig célnak.

- a gazdasági mechanizmus reformja eszköz arra, - s most már, egy év tapasztalatai után elmondhatjuk, hogy alkalmas eszköz - hogy a szocialista társadalom építésének újabb lendületet adjon. a reformnak az a rendeltetése, hogy a mi gazdaságpolitikánkat, gazdasági programunkat - amely az öt éves tervben testesül meg - segítse hatékonyabban és jobban megvalósítani. ezen belül természetesen ott vannak állandó feladataink, amelyek ma is és még sokáig érvényesek lesznek: a munka termelékenységének emelése, a műszaki fejlesztés, a termékek minőségének javítása, az önköltség csökkentése, az hogy iparunk olyat termeljen, ami hazai fogyasztásra, vagy exportra megfelel.

a továbbiakban kádár jános a párt cselekvési egysége erősítésének sokoldalú feladatairól szólt. hangsúlyozta, hogy ezt az egységet nap mint nap újabb és újabb feladatok megoldásában kell tovább fejleszteni.

befejezésül kádár jános budapest lakosságának érdemeiről szólt:

- nem lehet erős a szocializmus, ha budapest nem erős! horthynak a maga módján igaza volt annak idején, amikor 1919-ben azt mondta, hogy „bűnös budapest!”, ő a forradalomra haragudott és abban budapest tényleg „bűnös”, zászlóvivő volt! ugyanezért mi dícsérjük budapest munkásosztályát, dolgozóit, elismerjük e nagy történelmi és nemzeti érdemüket.

a vita után a budapesti pártbizottság kibővített ülése elfogadta az mszmp ix. kongresszusa határozatainak megvalósításáról szóló írásos jelentést és németh károly szóbeli előterjesztését. /mti/

--

4c 22 5

- vé g e -

-62-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m i i b e l f ö l d i h i r e k

1969.február 21.

bb 1. február 27 - március 1: országos ifjúsági kulturális fórum

i di/gk/-s zs bs

1969.február 21.

összehívták az országos ifjúsági kulturális fórumot. a kisz kb. intéző bizottságának döntése alapján február 27-én és 28-án, valamint március 1-én budapestben a néphadsereg központi klubjában tartják a nagy jelentőségűnek ígérkező tanácskozást, amelynek résztvevői több mint két millió tizenöt - huszonkilenc éves fiatalt érintő kérdésekről cserélik ki gondolataikat, mondják el véleményüket. megvitatják például az új nemzedék művelődési helyzetét, a szabadidő hasznos, gyümölcsöző eltöltésének lehetőségeit és a különböző állami és társadalmi szervek, köztük a kisz közös tenni-valóit.

az országos ifjúsági kulturális fórum eredményes munkájának előkészítéseként a múlt évben kétszáz tanácskozást hívtak össze a járási, városi, városi kerületi és a megyei kisz-bizottságok. ezen kívül több mint tízezer ifjúsági vezető, aktivista és népművelő részvételével összegezték a helyi tapasztalatokat, s felmérték a fiatalok művelődési, szórakozási, sportolási lehetőségeinek gyarapítására megfogalmazott javaslatok, kérések, ajánlások hatását. a referátumokat követő vitákban, a plenáris üléseken és a szekciókban összesen négyezer hozzászólás hangzott el.

/ folyt.köv./ 4c

- 1 -

MUNKASZÁM:

C/91

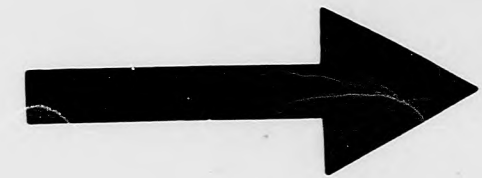
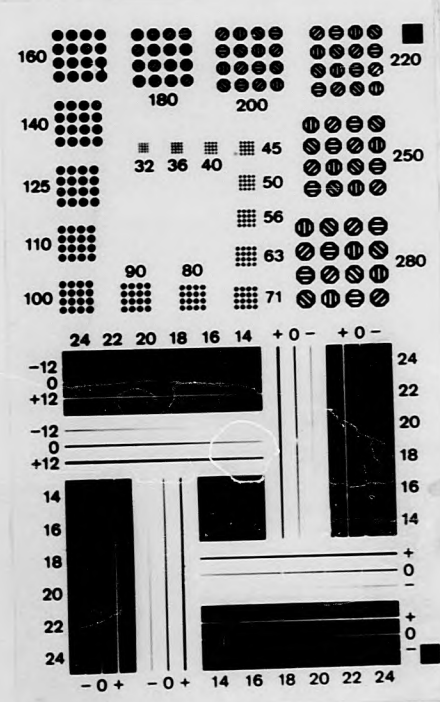
FELVÉTEL:

6 26

Készítette:

Nyúl né

OSZK.

FOLYTATÁS